

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra pomocných věd historických a archivnictví

**Digitalizace a prezentace urbáře panství Smiřice z roku 1655 vč.
archivních pomůcek**
Bakalářská práce

Autor: Marie Šálová
Studijní program: B 3928 Technická podpora humanitních věd
Studijní obor: Počítačová podpora v archivnictví
Vedoucí práce: Mgr. Radek Pokorný

Hradec Králové, 2014

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

Zadání bakalářské práce

Autor: Marie Šálová

Studijní program: B3928 Technická podpora humanitních věd

Studijní obor: Počítačová podpora v archivnictví

Název závěrečné práce: **Digitalizace a prezentace urbáře panství Smiřice z roku 1655 vč. archivních pomůcek**

Název závěrečné práce AJ: Digitizing and Presentation of the Urbary of Smiřice Estate from 1655 Including Archival Aids

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Stručný obsah: Práce se zabývá digitalizací a prezentací urbáře panství Smiřice z r. 1655 a využití metod při práci. Dalším přínosem je uplatnění ve formě digitálního zpřístupnění a použití archivních pomůcek, rejstříků, pro lepší orientaci. Metody zpracování: syntéza, analýza Literatura nebo archivní fondy: fond Velkostatek Smiřice, č. knihy 2; Chalupa: Panství Smiřice a jeho poddaní v pol. 17. stol.; Tikovský: Územní a správní vývoj panství Smiřice; Sběrka pozemkových knih Východočeského kraje

Garantující pracoviště: Katedra pomocných věd historických a archivnictví,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Radek Pokorný

Konzultant:

Oponent: PhDr. Jana Vojtíšková, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 31. 5. 2013

Datum odevzdání závěrečné práce:

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne.....

.....

(podpis)

“Everything is possible.

The impossible just takes longer.”

Dan Brown

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala Všem, kteří mi poskytli cenné rady, informace a materiály. Děkuji vedoucímu mé práce Mgr. Radku Pokornému za cenné rady a připomínky. Rovněž děkuji pracovníkům Státního oblastního archivu v Zámrsku, za poskytnutí urbáře, a též pracovníkům Státního okresního archivu v Hradci Králové, za možnost digitalizace, poskytnutí potřebných materiálů a cenných informací. Speciální poděkování patří panu Ing. Michalovi Munzarovi.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá prezentací a digitalizací urbáře panství Smiřice z roku 1655 za pomoci využití archivních pomůcek. Práce je výsledkem technického zpracování urbáře do digitální podoby a následného využití ke zhlédnutí pro širokou veřejnost na oficiálních webových stránkách SOkA v Hradci Králové. Práce seznamuje čtenáře s pojmem urbář, obhazuje zvolené metody a postupy digitalizace archiválie a udává jakým způsobem je zpřístupněn veřejnosti. Pomocí archivních pomůcek ve formě rejstříků je zajištěno usnadnění práce s urbářem, jako vyhledávání záznamů. Rejstříky jsou rozdělené do tří druhů: geografický (místní), osob a věcný rejstřík. Cílem bylo praktické využití a usnadnění práce pro badatele nebo archiváře při budoucím bádání.

Klíčová slova: digitalizace, urbář, Smiřice, rejstřík, edice, archivní pomůcky

Annotation

This bachelor thesis deals with the presentation and digitization urbary estate Smiřice from 1655 with the help of the use of archive aids. The work is the result of technical processing urbary into digital form and subsequent use for viewing to the general public on the official website of the SOkA in Hradec Králové. The thesis introduces the reader with the term urbary, defends the methods and procedures of digitizing archival and shows how accessible to the public. Using archive aids in the form of registers is provided to facilitate the work with the urbary, as search records. The registers are divided into three kinds: geographic (local) people and subject register. The goal was practical to use and facilitate the work of researchers or archivists in future research.

Keywords: digitizing, urbary, Smiřice, index, edition, archive aids

OBSAH

Úvod	1
1. Prezentace urbáře	4
2. Historie města Smiřice kol. r. 1655	7
2.1 Územní a správní vývoj panství kol. r. 1655.....	12
3. Vymezení pojmu urbář	15
3.1 Význam urbářů	17
4. Urbář panství Smiřice z r. 1655	19
4.1 Diplomatický rozbor vnější	19
4.2 Diplomatický rozbor vnitřní	20
5. Digitalizace archiválií	23
5.1 Digitalizace urbáře	29
5.2 Metody a postupy	31
5.3 Zpřístupnění urbáře	33
6. Rejstříky	35
6.1 Geografický (místní) rejstřík	38
6.2 Rejstřík osob (osobních jmen).....	43
6.3 Věcný rejstřík	70
Závěr	77
Seznam použitých zkratk	79
Seznam použitých pramenů a literatury	80
Seznam příloh	84
Přílohy	85

Úvod

Předložená práce se zabývá prezentací a digitalizací urbáře panství Smiřice z roku 1655 a využití metod při práci. Hlavním přínosem je uplatnění ve formě digitálního zpřístupnění a využití archivních pomůcek, rejstříků. Technické zpracování urbáře do digitální podoby a zpřístupnění tohoto výstupu veřejnosti je prostřednictvím zveřejnění ve virtuální badatelně na webových stránkách SOkA v Hradci Králové. Cílem práce bylo poukázat na praktické využití a usnadnění práce digitalizací dokumentu včetně využití archivních pomůcek, jak pro badatele, tak i archiváře, při budoucím bádání.

Ale proč tedy urbář smiřického panství z roku 1655? Důvodem jsou především rozsáhlé publikační zdroje a možnosti pro bádání, historická zajímavost a rozmanitost této oblasti. Smiřice a okolí mají velmi bohatou a pestrou historii, kde se badatel dozvídá mnoho z nejrůznějších historických pramenů, jako právě urbářů¹, pozemkových knih, genealogických pramenů apod. Mohu říci, že se Smiřice zasadily o historický, hospodářský a společenský význam ve Východních Čechách.

Smiřice v minulosti zahrnovaly mnoho obcí, které v současné době spadají a spravují dnešní okresy Hradec Králové, Jičín, Náchod a Trutnov². Bohatá historie Smiřic se především váže s významným rodem Smiřických ze Smiřic. Důležitou událostí je pak prohlášení Smiřic městem roku 1659. Rod Gallasů povýšil Smiřice do městského stavu s právem používat městského znaku a titulu město. Díky tomuto rodu se Smiřice zasloužily o významné postavení mezi ostatními městy ve Východních Čechách.

V historii se Smiřice proslavily nejen díky bohatým vodním tokům a především rybníkářstvím³, ale byly také bohaté na luky, lesy, vinice a

---

¹ KUBA, J. *Soupis východočeských urbářů: 2. polovina 13. století – 1776*. Vyd. 1. Zámrsk: Státní oblastní archiv v Zámrsku, 1997.

² CHALUPA, A. *Panství Smiřice a jeho poddaní v polovině 17. století*. In: *Hradecký kraj*, sv. 2. Hradec Králové, 1958.

³ TIKOVSKÝ, Ondřej. *Rybníky na panství Smiřice v 16. a 17. století*. In: *Stopami dějin Náchodska*. 1. vyd. Náchod: Státní okresní archiv, 2002.

chmelnice⁴. S rozvíjejícím hospodářstvím rostl také počet obyvatel, kdy také samozřejmě přibývaly vesnice a další usedlosti. Díky tolika bohatým záznamům máme dnes možnost nahlédnout do rozsáhlé a podrobné historie Smiřic a okolí, a zaznamenávat tak vývoj města napříč všemi obory, jako je archeologie, archivnictví či genealogie.

V samostatné kapitole vážící se k historii smiřického panství, bych chtěla čtenáře také obeznámit s demografickým vývojem smiřického panství od 17. do 18. století. Tato kapitola zejména pojednává o držitelích panství a jeho územním vývoji. Stěžejním obdobím je přirozeně polovina 17. století, ze které urbář pochází.

Následuje nezbytné seznámení s pojmem urbář a vysvětlení jeho významu jako historického pramene. Po obecnějším seznámení s urbáři, navazuje kapitola s detailnějším popisem urbáře panství Smiřice z roku 1655, kterému je tato práce věnována. Nejprve se zaměříme na diplomatický rozbor vnější zahrnující popis knihy z hlediska stavu, rozsahu, foliace apod. Dál se přesuneme na diplomatický rozbor vnitřní, který se zaměřuje hlavně na obsahovou stránku knihy, jako užití jazyka, písářských rukou apod.

Stěžejním záměrem práce je digitalizace částečně poškozené archiválie a zpřístupnění tohoto výstupu veřejnosti prostřednictvím zveřejnění ve virtuální badatelně na webových stránkách archivu. V současné moderní době máme možnost využívat digitálního zpracování archiválií, které nám usnadňuje bádání a získávání informací.⁵ Zdigitalizování a online zpřístupnění pro další využití je přínosné a velké zjednodušení pro archiváře a badatele v současnosti, tak i v budoucnosti. Práce obhájuje digitalizační potenciál a zvolené metody a postupy při digitálním zpracování archiválie. Dále především uvádí, jakým způsobem je urbář zpřístupněn veřejnosti.

Praktická část se zaměřuje na použití archivních pomůcek ve formě rejstříků. Práce umožňuje prohlížení digitálních obrazů v prohlížeči, usnadňuje

---

⁴ TIKOVSKÝ, Ondřej. *Územní a správní vývoj panství Smiřice*. Hradec Králové, 2001. Diplomová práce. Univerzita Hradec Králové, Ústav historických věd.

⁵ DVOŘÁK, T. Ad fontes: projekt digitalizace v Archivu hlavního města Prahy. In: *Archiv hlavního města Prahy; Dolní Břežany: Scriptorium*. Praha, 2010.

práci a nabízí snadné hledání a orientování se ve zdigitalizovaném dokumentu.⁶ Rejstříky jsou rozdělené do tří druhů: geografický (místní) rejstřík, rejstřík osob (osobních jmen) a věcný rejstřík. V podkapitolách bude více rozepsáno podrobné a celé zpracování rejstříků, které je právě rozděleno podle těchto tří druhů.

V práci jsou nastíněny možnosti využití urbáře pro studium poměrů na smiřickém panství. Je také doplněna i o odkazy na zpracování Kareše⁷, na oficiálních stránkách města Smiřice. Text předkládané bakalářské práce je doplněn o využití urbáře pro bádání pomocí rejstříků, které usnadní badatelovu orientaci v urbáři. Přílohy zahrnují rodový znak Gallasů včetně rodokmenu tohoto rodu. Dále zahrnují schematické mapy lokalit panství, které jsou v urbáři uvedeny. Práce je též doplněna o přední desky a první stranu urbáře, jakožto ukázka digitalizovaného urbáře panství Smiřice z roku 1655.

---

⁶ MĚŘÍNSKÁ, E. Digitalizace, aneb, Konec oslích uší: sborník vydaný u příležitosti stejnojmenné konference konané 14.-16.6.2010 v Městské knihovně v Praze. In: *Městská knihovna v Praze*, Praha, 2010.

⁷ KAREŠ, M. Usedlosti a majitelé panství Smiřice – Hořiněves od roku 1496. In: *Město Smiřice* [online]. 2014 [cit. 2014-10-17]. Dostupné z: <http://www.smirice.eu/usedlosti/smiricko.htm#001>

1. Prezentace urbáře

V této kapitole bych ráda představila urbář nejen pro archiváře a badatele, ale také pro širokou veřejnost. Zdali byl urbář již v minulosti využíván, pospán či publikován a především jaký je jeho význam v online zpřístupnění pro budoucí využití.

Urbář panství smiřického z r. 1655, který můžeme popsat jako kodex nebo knihu, byl v minulosti součástí Archivu Národního muzea (dále ANM). Důkazem je razítko ANM uvnitř urbáře, kde byl také restaurován. Později se přesunul do Oblastního archivu v Zámrsku, kde je v současné době také uložen.⁸ Díky této práci je nyní také online přístupný ve virtuální badatelně na webových stránkách Státního okresního archivu v Hradci Králové:

→ <http://vychodoceskearchivy.cz/hradeckralove/4270-2/smirice/urbare-smirice/> ←

Zde je možné online bádát v urbáři pomocí archivních pomůcek, které jsou ve formě rejstříků. Tyto rejstříky jsou rozdělené do tří druhů: geografický (místní) rejstřík, rejstřík osob (osobních jmen) a věcný rejstřík.

Geografický rejstřík obsahuje výpis obcí vně obsahující. Všechny datované roku 1655, vč. obcí dnes již zaniklých. Některé obce dnes také spadají pod správu jiné obce, např. Malé Smiřičky (dnes část obce Smiřice), Malšova Lhota (dnes městská část Hradce Králové) atd. Z toho nám vyplívá, že ne všechny obce jsou zahrnuty do číselníku obcí Českého statistického úřadu: Struktura území ČR k 1.1. 2013 a k 1.1. 2014.

Rejstřík osob zahrnuje majitele, držitele gruntů jako jsou rolníci, sedláci, zahradníci, myslivci, chalupníci, aj.

Věcný rejstřík zahrnuje bažantice, cihelny, dvory, grunty, chalupy, chmelnice, kostely, kovárny, krámy řeznické, krčmy, lesy, kamenolom, mlýny, pivovar, potok, rybníky, řeky, štěpnice, vinice, zahrady a zámek. Urbář nám také uvádí kostel v Novém Plesu, dnes již zaniklý.

---

⁸ KUBA, J. *Soupis východočeských urbářů: 2. polovina 13. století – 1776*. Vyd. 1. Zámrsk: Státní oblastní archiv v Zámrsku, 1997, s. 136-137.

Urbář panství smiřického z roku 1655 je také zpracován Karešem na oficiálních webových stránkách města Smiřice: „*Usedlosti a majitelé panství Smiřice – Hořiněves od roku 1496*“⁹. Obsahuje soupisy usedlostí a adresáře jednotlivých obcí. V podkapitole, „*Usedlosti smiřického a hořiněveského panství v letech 1588 – 1730*“,¹⁰ je možné online bádát dle jmen držitelů usedlostí v seznamu obcí v rozmezí let 1588-1728. Kareš vycházel především z transkripce jmen držitelů usedlostí v urbáři. Hypertextový odkaz jednotlivé obce nás zavede do seznamu rejstříku osob, obývajících tyto obce v rozmezí let 1588-1728. Po jednotlivých obcích jsou usedlosti, vč. starých čísel popisných, rozepsáni i někteří majitelé s rodovými vztahy (po zemřelém, od vdovy, apod.), přes povolání vykonávající v té době (mlynář, švec, atd.), až po zaznamenané placení v měně tohoto období (3 kopy bez 10 grošů).

Všechna tato podrobná zpracování jako genealogie jednotlivých osob nebo výpis obcí, slouží pro archiváře i badatele. Je to především usnadnění práce pro budoucí bádání. Všechny informace jsou dostupné na jednom místě, na webových stránkách archivů a měst. Archivy se postupně snaží pomocí digitalizování dokumentů umožnit online nahlédnutí, do těchto dokumentů pomocí internetového rozhraní, archivářům i badatelům.

Urbář panství smiřického z r. 1655 patří mezi málo dokumentů, takto zdigitalizovaných a online přístupných pro veřejnost, vč. archivních pomůcek. Archivář či badatel může nejen online bádát v urbáři, ale má také možnost hledání, pro něj podstatných věcí, pomocí rejstříků. Záleží jen na badateli, jestli hledá obec toho roku, ke kterému se urbář váže (viz geografický rejstřík), nebo osobu žijící v obci téhož roku (viz rejstřík osob), anebo např. kostel, který byl postaven toho roku (viz věcný rejstřík).

Pro shrnutí této kapitoly můžeme říci, že o panství Smiřice toho již bylo hodně publikováno a je zájem o digitalizování dokumentů této „oblasti“. Geografický vývoj usedlostí v této oblasti je důležitý nejen z hlediska geografie,

---

⁹ KAREŠ, M. Usedlosti a majitelé panství Smiřice – Hořiněves od roku 1496. In: *Město Smiřice* [online]. 2014 [cit. 2014-10-17]. Dostupné z: <http://www.smirice.eu/usedlosti/smiricko.htm#001>

¹⁰ KAREŠ, M. Usedlosti smiřického a hořiněveského panství v letech 1588 – 1730. In: *Město Smiřice* [online]. 2010 [cit. 2014-10-17]. Dostupné z: http://www.smirice.eu/usedlosti/smiricko1588_1730.pdf

ale také hospodářského rozvoje z hlediska let. Vzdávající počet obyvatel, staveb na obcích, budování průmyslu i hospodářství. Toto je vše, co je důležité zaznamenávat i zachovávat. Význam v online zpřístupňování pozemkových knih a urbářů, je tedy důležitý pro archiváře a badatele při budoucím využití.

2. Historie města Smiřice kol. r. 1655

Skutečný původ názvu města není přesně znám. Existují pověsti, které naznačují možný původ názvu města, a to, že osada byla založena rodem Smírů nejpozději ve druhé polovině 13. století. O původu nejstarších majitelů toho také moc známo není. Roku 1359 je již uváděno pět bratrů (Myslibor, Mikuláš, Soběslav, Ješek a Břetislav) jako Smiřičtí ze Smiřic. Volák nám říká, že: „*Již roku 1361 je historicky doložena Eliška ze Smiřic, vdova po Sezemovi z Dobrušky.*“¹¹ Roku 1380 mu patřila zdejší tvrz, kdy jako věno od manžela získala Eliška Smiřice, Číbuz a Skalici.¹²

Smiřice leží na rovině, tvořenou ostrovem, který vznikl rozdělením řeky Labe na tři ramena. Během dlouhých let řeka přetvářela svá říční koryta. I když krajina zde nebyla nejideálnější pro budování osad a stavbu obydlí, i tak vznikl základ dnešních Smiřic. „*Na místě mezi dvěma rameny Labe, položená na rovině na východním konci městečka, vznikla nejdříve tvrz.*“¹³ Někdy v 15. století byla tvrz přestavěna na zámek. Kolem tvrze a zámeckého stavení s rozsáhlou zahradou vznikala osada s městskými staveními, která byla v roce 1659 prohlášena za město.¹⁴ Nedaleko ležela osada Smiřičky, asi 1 km na západ od Smiřic. Smiřičky se staly součástí Smiřic, a tak vznikly dnešní Smiřice.

Město si zachovávalo statut střediska poměrně rozsáhlého smiřického panství. Majitelé panství však ve Smiřicích často nepobývali a na zámku většinou zůstávali pouze správci a úředníci. Zajímavé je, že Smiřice neměly a nemají dodnes vlastní kostel. „*Z farního hlediska patřily Smiřice pod sousední obec Holohlavy, kde byla i v rámci smiřického panství důležitá fara. Smiřice si ale jinak zachovávaly charakter města, kdy zde bylo hodně řemeslníků a už od 16. století zde byl velký mlýn a pivovar.*“¹⁵

---

¹¹ VOLÁK, Miroslav. Historie Smiřic. In: *Město Smiřice* [online]. 2009 [cit. 2014-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestosmirice.cz/files/cla-cz-208-188.pdf>

¹² SEDLÁČEK, A.: *Hrady, zámky a tvrze království Českého, díl II.* Fotoreprint Argo Praha, 1931.

¹³ VOLÁK, Miroslav. Historie Smiřic. In: *Město Smiřice* [online]. 2009 [cit. 2014-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestosmirice.cz/files/cla-cz-208-188.pdf>

¹⁴ SEDLÁČEK, A.: *Hrady, zámky a tvrze království Českého, díl II.* Fotoreprint Argo Praha, 1931.

¹⁵ VOLÁK, Miroslav. Historie Smiřic. In: *Město Smiřice* [online]. 2009 [cit. 2014-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestosmirice.cz/files/cla-cz-208-188.pdf>

Na přelomu 16. a 17. století neměli ještě Smiřice statut města. Dle pramenů¹⁶ žilo ke konci 16. století ve Smiřicích na 20 rodin – asi 150 lidí. Takto však byli uváděni jen lidé "osedlí".¹⁷ Za osedlé lidi byli považováni držitelé gruntů i držitelé chalup bez pozemků. Nebyli zde započítáváni ti, kteří žili v podruží (dnes bychom mohli říci nájemníci). Poddaných tedy bylo i několikrát více (uváděno přibližně 5krát více). Ve Smiřicích mohlo žít v té době 600 až 700 obyvatel.¹⁸

V roce 1550 byla již od starodávna výsadní rychta, ve které se šenkovalo smiřické pivo. Krčma měla také ve vsi výsadní postavení. Kolem roku 1619 se vyčepovalo 120 sudů do roka. Stejného roku byly v městečku již 2 krčmy a 2 jiné hospody (Sedláček dokládá *hostinec U Zeleného stromu*¹⁹, který byl v místech dnešní dvorany). V městečku se také nacházelo 6 krámů řeznických, ze kterých se platilo po 1 kopě grošů českých, kdy se z každého zabitého kusu odváděla daň, po 5 groších českých, na zámek. Za městečkem se nacházela panská zahrada, ve které se pěstovala zelenina. Rozkládaly se zde i velké louky a obora s dobrým drnem, ohrazená lesy, ve které bylo přes 6 lánů luk, na nichž se chovalo přes 100 hříbat, volů a jiného hovězího dobytka. V oboře se nacházel domek pro oborníka, u něhož byla štěpnice s nemalým počtem štěpů, kde se sázely melouny, česnek, cibule a jiná zelenina i koření pro panskou kuchyni.²⁰ Poddaní museli také robotovat, kdy jejich povinnosti byly zaznamenány v „*urbáři panství Smiřice roku 1655*“.^{21 22}

---

¹⁶ CHALUPA, Aleš. Panství Smiřice a jeho poddaní v polovině 17. století. In *Hradecký kraj 2*, 1958, s. 211.

¹⁷ Udávaný počet osedlých nám neříká, kolik v dané vesnici lidí opravdu žilo. Za lidi osedlé byli totiž považováni pouze držitelé gruntů a chalup (třeba bez pozemků) v dané obci. Lidé bydlící v podruží, třebaže i tito byli poddanými, za osedlé považováni nebyli. Počítali se tedy jen držitelé gruntů (hlavy rodin), takže ve skutečnosti žilo v místě čtyřikrát až pětkrát více obyvatel. Pokud jsou v záznamech uváděny počty obyvatel i počty domů, na jeden dům vychází v průměru 10 - 12 lidí.

¹⁸ VOLÁK, Miroslav. Historie Smiřic. In: *Město Smiřice* [online]. 2009 [cit. 2014-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestosmirice.cz/files/cla-cz-208-188.pdf>

¹⁹ SEDLÁČEK, A.: *Hrady, zámky a tvrze království Českého, díl II*. Fotoreprint Argo Praha, 1931.

²⁰ VOLÁK, Miroslav. Historie Smiřic. In: *Město Smiřice* [online]. 2009 [cit. 2014-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestosmirice.cz/files/cla-cz-208-188.pdf>

²¹ SOA Zámorsk, fond Velkostatek Smiřice. Urbář panství Smiřice z r. 1655. inv. č. 2, kniha č. 2 (v ANM sign. F 217).

²² CHALUPA, Aleš. Panství Smiřice a jeho poddaní v polovině 17. století. In *Hradecký kraj 2*, 1958, s. 211.

Trčkové z Lípy patřili k nejbohatším feudálům v zemi. Smiřice jim patřily s výjimkou několik let již od roku 1498, kdy Mikuláš ml. Trčka z Lípy koupil od dědiček Valečovských a jejich manželů panství smiřické, které tehdy zahrnovalo 17 obcí včetně Smiřic s dvorem a vsí. To vše jim náleželo až do konfiskace celého jejich jmění po bitvě na Bílé hoře v roce 1636. V době, kdy Trčkové Smiřice koupili, byla ve Smiřicích tvrz, jejíž popis najdeme v „*urbáři smiřického panství z roku 1619*.“²³ Jeden z rodu Trčků (není přesně známo kdy a který) si dal popsanou smiřickou tvrz přebudovat podle italských vzorů na zámek. Zámek se však nestal trvalým sídlem žádného z Trčků. Až do roku 1634 trvalo spojení smiřického a opočenského panství v rukou rodu Trčkových. Politické události v zemi přispěly k tomu, že rod Trčků přišel o všechny svůj majetek. Roku 1634 byl Jan Rudolf Trčka obviněn ze spoluúčasti na valdštejském spiknutí proti císaři a všechny statky mu byly císařem Ferdinandem II. zkonfiskovány.²⁴

V roce 1636 získal rod Gallasů po Trčkově smrti Smiřice. „*Zakladatelem úspěchů rodiny Gallasů v Čechách byl potomek chudé šlechtické rodiny na zámku Campo v Tridentu, Jan Matyáš Gallas*.“²⁵ Skoro celý svůj život zasvětil vojenské službě, ve které získal i nejvyšší vojenské hodnosti. Za své bojové úspěchy byl v roce 1632 povýšen do stavu hraběcího. Císař Ferdinand II. mu daroval městečko Smiřice se zámek, tvrze Žiželevy, Rodov, Hořiněvy a Sadovou a 40 vesnic spolu se třemi vesnicemi z bývalého majetku města Hradce Králové (Rusek, Skalička a Piletice).²⁶

„*Rod Gallasů, uváděný jako rod Clam – Gallasů, vznikl spojením dvou rodů roku 1757. Kristián Filip z Clamu se oženil s dědičkou ohromného majetku Gallasů, Marií Annou hraběnkou z Gallasu. Majetkem i tradicí byli v tomto*

---

²³ SOA Zámorsk, fond Velkostatek Smiřice. Urbár panství Smiřice z r. 1619. inv. č. 5093, kniha č. 3219 (v ANM sign. F 218).

²⁴ KAREŠ, Martin. Majitelé panství od dob Trčků z Lípy. In: *Město Smiřice* [online]. 2014 [cit. 2014-12-11]. Dostupné z: <http://www.smirice.eu/usedlosti/majitel.htm>

²⁵ VOLÁK, Miroslav. Historie Smiřic. In: *Město Smiřice* [online]. 2009 [cit. 2014-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestosmirice.cz/files/cla-cz-208-188.pdf>

²⁶ KAREŠ, Martin. Majitelé panství od dob Trčků z Lípy. In: *Město Smiřice* [online]. 2014 [cit. 2014-12-11]. Dostupné z: <http://www.smirice.eu/usedlosti/majitel.htm>

spojení silnější Gallasové, i když kromě Marie Anny všichni ostatní členové tohoto rodu zemřeli.“²⁷

Budoucími majiteli zděděného majetku měli být bratři František Ferdinand Gallas a Antonín Pankrác Rudolf Gallas. Do roku 1659 však spravovala rodinný majetek jejich matka Marie Dorota rozená hraběnka z Lagronu s poručníky Václavem Michnou z Vacínova a Matoušem z Vernieru. Tito poručníci nechali provést v uvedeném roce 1659 vizitaci (možno říci kontrolní prohlídku) celého smiřického panství. Na jejich pokyn potom sepsal Lorenz Košín z Freydenfeldu nová urbánní registra panství. Z nich potom vyplynulo, co tehdy ke Smiřicím patřilo: 1 městys (malé městečko) Smiřice se zámekem, 53 vesnic, 14 dvorů, 8 mlýnů, 60 rybníků a další příslušenství.

17. září 1659 bratři Gallasové, při získání správy zděděného majetku, vydali velmi důležité rozhodnutí: prohlásili Smiřice městem a povolili mu pečeť se známým erbem. Od roku 1659 byla tak osada Smiřice povýšena do městského stavu a měla právo používat městského znaku a titulu město.²⁸

Roku 1661 došlo k rozdělení smiřického panství na část smiřickou a hořiněveskou mezi syny Matyáše Gallase, Antonína Pankráce a Františka Ferdinanda. Antonín Pankrác Rudolf dostal smiřické panství s městečkem a 27 obcemi: *Bukovina, Čáslavky, Černilov, Černožice, Čibuz, Divec, Holohlavy, Hubiles, Lejšovka, Libníkovice, Librantice, Libřice, část Maršova, Mezilečí, Piletice, část Prorub, Rozběřice, Rusek, Skalice, Skalička, Smiřičky, Smržov, Svinary, Újezd, Vlkov a Výrava*. Původní smiřickou tvrz nechal přestavět v raně barokní zámek, tak vznikla nynější dvoupatrová ústřední zámecká budova.²⁹

„Bez ohledu na svůj poměrně podivný původ rodinného bohatství patřil rod Clam-Gallasů k nejváženějším šlechtickým rodinám v Čechách.“³⁰

---

²⁷ VOLÁK, Miroslav. Historie Smiřic. In: *Město Smiřice* [online]. 2009 [cit. 2014-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestosmirice.cz/files/cla-cz-208-188.pdf>

²⁸ Tamtéž.

²⁹ KAREŠ, Martin. Majitelé panství od dob Trčků z Lípy. In: *Město Smiřice* [online]. 2014 [cit. 2014-12-11]. Dostupné z: <http://www.smirice.eu/usedlosti/majitel.htm>

³⁰ VOLÁK, Miroslav. Historie Smiřic. In: *Město Smiřice* [online]. 2009 [cit. 2014-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestosmirice.cz/files/cla-cz-208-188.pdf>

Do vlastnictví Šternberků se Smiřice dostaly dnem 1. října 1685, kdy zdejší panství koupila od Antonína Pankráce Gallase Isabella Magdaléna, ovdovělá hraběnka ze Šternberka, rozená de Porcie.

2.1 Územní a správní vývoj panství kol. r. 1655

V této části bych se ráda věnovala územnímu a správnímu vývoji smiřického panství kolem roku 1655, kdy datování je z hlediska této práce zásadní. V tomto roce právě vznikala urbář panství smiřického, o kterém práce pojednává.

Smiřické panství se z velké části rozkládalo na území dnešního Náchodska a Hradecka, kdy jeho pomyslnou „páteří“ byla řeka Labe.³¹ Kam až zasahovalo smiřické panství v 16. století nám popisuje Tikovský: *„Několik vesnic, v blízkém okolí Smiřic, se v 16. století za Trčků z Lípy rozrostlo do širokého okolí. Tyto vesnice převážně ležící v labské rovině, byly vhodné k hospodářskému obhospodařování. Před počátkem stavovského povstání, za Jana Rudolfa Trčky z Lípy, podléhalo smiřickému pánu na šest desítek vesnic od Jaroměře na severu, Chloumku, Boháňky, Klenic a dalších vsí na severozápadě, zasahujících již na Hořicko, po např. Libníkovice, Librantice a Svinary na jihovýchodě, kde se tak panství dotýkalo až toku řeky Orlice.“*³²

V počátcích období Trčků z Lípy dochází k rozdělení rodového majetku mezi bratry Zdeňka a Mikuláše Trčky z Lípy, kdy v „kvaternu Trhovým červeným výpisův z roku 1542“ je zpětně vložený zápis o rozdělení panství.³³ Zdeněk, v den svatých Simona a Judy roku 1533, při dělení velišského dílu majetku zahrnul i smiřickou tvrz s příslušnými vesnicemi, tedy panství smiřické. Do desek zemských roku 1538 vložil Zdeněk jakožto „strejcovského a dědického“ dílu svému synovci Janovi Trčkovi z Lípy.³⁴

Z dalšího vkladu z roku 1533 vyplývají i další, původně církevní, statky. Tyto statky, ves Černilov a Jasenná, získané Trčky patří také ke starému jádru smiřického panství.³⁵ *„Smiřice tak získaly velmi veliké, kdysi kolonizační vesnice Jasennou a Černilov, které se staly zdaleka největšími vesnicemi panství jak v*

³¹TIKOVSKÝ, Ondřej. Rybníky na panství Smiřice v 16. a 17. století. In: *Stopami dějin Náchodska*. 1. vyd. Náchod: Státní okresní archiv, 2002.

³²TIKOVSKÝ, Ondřej. *Územní a správní vývoj panství Smiřice*. Hradec Králové, 2001. Diplomová práce. Univerzita Hradec Králové, Ústav historických věd.

³³ Státní ústřední archiv Praha (dále jen: SÚA Praha), Desky zemské větší (dále jen: DZV) 3, C 29'.

³⁴ SÚA Praha. DZV 3, C 30'.

³⁵ SÚA Praha. DZV 42, G 16 - 16'.

počtu osedlých, tak ve výměře jejich rustikálu.“³⁶ Důkazem je urbář z roku 1588³⁷, kdy u Jasenné to bylo 39 lánů a 11 prutů a u Černilova dokonce 58 lánů 10 prutů.³⁸

V polovině 16. století Vilém Trčka z Lípy získal po příbuzných ohromné majetky. Díky dědictví po svém bratranci Janovi mladším Trčkovi z Lípy získal Lichnici, Opočno, Oheb a Frymburk, po otci kromě Smiřic i panství Veliš. Takto nabyté majetky se těšily důkladnější pozornosti jednoho majitele.³⁹

Je třeba si také uvědomit, že urbář udává pouze obvyklý hrubý roční příjem panství. Také záleží na politických okolnostech vzniku urbáře, kdy např. v případě prodeje panství byly mnohdy hodnoty vrchnostenských příjmů nadsazeny.⁴⁰ Tikovský objasňuje právě takový politický spor: „Roku 1588 vrcholil spor mezi Janem Jetřichem starším ze Žerotína a příslušníky rodu Trčků. Ten získal Smiřice od své manželky Barbory z Bibrštejna, dříve provdané za Viléma Trčku z Lípy. Avšak Burian, Jaroslav a Mikuláš Trčkové se s přechodem panství do Žerotínových rukou nechtěli smířit. Celou záležitost vyřešilo až jmenování poručníků, jimiž byli Vilém z Valdštejna na Heřmanicích a Adam Zylvar z Pilníkova na Žírči, což přimělo obě strany k dohodě. Jan Jetřich ze Žerotína a Burian a Mikuláš Trčkové se za peněžní náhradu vzdali Smiřic ve prospěch dětí mezitím zesnulého Jaroslava Trčky, a tím Smiřice s Opočnem získaly opět stejné rodové držitele.“⁴¹

Roku 1629 je možné srovnání zdrojů příjmů smiřické vrchnosti díky hrubému přehledu výtěžků panství.⁴² Největší podíl získala panská pokladna z pivovaru, a to 37% peněz. Dále 15 % připadá na prodej vrchnostenského obilí, 12,7 % na zisk z panského dobytka, 10 % na pokuty a úroky z dluhů poddaných,

---

³⁶ TIKOVSKÝ, Ondřej. Rybníky na panství Smiřice v 16. a 17. století. In: *Stopami dějin Náchodska*. 1. vyd. Náchod: Státní okresní archiv, 2002.

³⁷ SOA Zámorsk, fond Velkostatek Smiřice. Urbář z r. 1588. inv. č. 3218, kniha č. 6.

³⁸ *Vysvětlení*: rozloha pole je uváděna v lánech a prutech.

³⁹ TIKOVSKÝ, Ondřej. Rybníky na panství Smiřice v 16. a 17. století. In: *Stopami dějin Náchodska*. 1. vyd. Náchod: Státní okresní archiv, 2002.

⁴⁰ JIRÁSEK, Jiří. Urbáře jako pramen pro poznání předbělohorské vesnice. *Sborník Matice moravské*. 79. Brno 1960, s. 112-128.

⁴¹ TIKOVSKÝ, Ondřej. Rybníky na panství Smiřice v 16. a 17. století. In: *Stopami dějin Náchodska*. 1. vyd. Náchod: Státní okresní archiv, 2002.

⁴² CHALUPA, A. Panství Smiřice a jeho poddaní v polovině 17. století. In: *Hradecký kraj*, sv. 2. Hradec Králové, 1958, s. 210.

7,5 % na úroční platy poddaných a rybníky se na příjmu z vylovených a prodaných ryb podílejí 6,5 %.

Po bitvě na Bílé hoře náleželo panství rodu Gallasů, generálu Matyáši Gallasovi. V polovině 17. století tvořilo smiřické panství celkem 53 obcí a osad. Větší část obcí tvořila v celku úrodnou rovinatou krajinu, ale asi 3 obce byly územně oddělené a náležely už do podhorské oblasti Podkrkonoší. Chalupa je přesvědčen o úrodnosti polí na panství, kdy k tomu dokládá zmínku z berní ruly z roku 1654, která hodnotí oblast slovy „*roli ourodný*“.^{43 44}

Roku 1655 byl sepsán nový *urbář*⁴⁵, a to z důvodu zachycení změněné situace v poválečném období. Matyáš Gallas nechal sepsat další „*Inventář panství Frýdlant, Liberec a Smiřice*“, který se týká panství Smiřice, roku 1660.⁴⁶

„*Po smrti Matyáše Gallase roku 1661, se o statky rozdělili jeho synové, František Ferdinand a Antonín Pankrác Rudolf.*“⁴⁷ Dne 2. října 1661 došlo na vlastní dělení smiřického panství, na část smiřickou a hořiněveskou. Starší z bratrů, František Ferdinand, dostal Liberec a panství Hořiněves, nově vytvořené oddělením od Smiřic. Mladší Antonín Pankrác Rudolf dostal smiřické panství s městečkem a 27 obcemi: *Bukovina, Čáslavky, Černilov, Černožice, Čibuz, Divec, Holohlavy, Hubiles, Lejšovka, Libníkovice, Librantice, Libřice, část Maršova, Mezilečí, Piletice, část Prorub, Rozběřice, Rusek, Skalice, Skalička, Smiřičky, Smržov, Svinary, Újezd, Vlkov a Výrava*. Původní smiřickou tvrz nechal přestavět v raně barokní zámek.⁴⁸

Dne 1. října 1685 prodal Antonín Pankrác Rudolf Gallas celé panství smiřické vdově Issabele Magdaleně ze Šternberka.⁴⁹

---

⁴³ *Vysvětlení*: role viz pole, rozloha je uváděna v lánech a prutech.

⁴⁴ CHALUPA, A. Panství Smiřice a jeho poddaní v polovině 17. století. In: *Hradecký kraj*, sv. 2. Hradec Králové, 1958, s. 198 (převzato z DOSKOČIL, Karel. *Berní rula 2: Popis Čech r. 1654*. Praha, 1953 – 1954).

⁴⁵ SOA Zámorsk, fond Velkostatek Smiřice. *Urbář panství Smiřice z r. 1655*. inv. č. 2, kniha č. 2 (v ANM sign. F 217).

⁴⁶ SOA Litoměřice, pobočka Děčín, Historická sbírka (rodinný archiv) Clam-Gallasů, *Inventář panství Frýdlant, Liberec a Smiřice*, 1660, kart. č. 548.

⁴⁷ TIKOVSKÝ, Ondřej. Rybníky na panství Smiřice v 16. a 17. století. In: *Stopami dějin Náchodska*. 1. vyd. Náchod: Státní okresní archiv, 2002.

⁴⁸ KAREŠ, Martin. Majitelé panství od dob Trčků z Lípy. In: *Město Smiřice* [online]. 2014 [cit. 2014-12-11]. Dostupné z: <http://www.smirice.eu/usedlosti/majitel.htm>

⁴⁹ DOMEČKA, Ludvík. Divec. In *Kraj královéhradecký* 17, 1926, č. 48.

3. Vymezení pojmu urbář

Urbář je historický termín pro soustavný soupis povinností poddaných vůči vrchnosti, tj. soupis poddanského pozemkového majetku a důchodů vrchnosti z něho plynoucích.⁵⁰ Samotný název pochází z německého slova „urbor“ nebo „urbar“, což značí výtěžek, důchod nebo úroční statek. Od 16. stol. se počalo slova „urbar“ užívat i pro pozemkový výnos a kniha, která jej evidovala, se nazývala „Urbar-Register“, urbář nebo upravené ve středověké latině urbarium.⁵¹

Vědeckého zájmu se urbáře těší již od poloviny 19. století, kdy se jednotlivými urbáři zabýval Václav Vladivoj Tomek.⁵² Ve dvacátých letech 20. století se urbáři zabýval ve svých statích i František Vacek⁵³, ze kterého je čerpána většina informací. Roku 1997 vydává SOA Zámorsk soupis urbářů Východočeského kraje.⁵⁴ Pro nás je tento soupis nejvýznamnější, neboť zde nalezneme i urbář panství smiřického z r. 1655, o kterém tato práce pojednává.

Urbáře byly sestavovány na základě starších evidencí, donačních listin, tradic či výpovědí svědků. Nejstarší urbáře na našem území vznikaly v církevním prostředí a dochované jsou z druhé poloviny 13. století. Nejstarším dochovaným urbářem je zlomek urbáře biskupských statků nacházejících se kolem Trhového Štěpánova, Červené Řečice a ve východních Čechách v obvodu žerčicko-běcharském.

Urbáře vznikaly z iniciativy majitelů panství a statků pro evidenci platů a dávek, které jim plynuly z poddanských usedlostí. Povinnosti poddaných tvořily buď peněžní platy, naturální dávky nebo robota. Jednotlivé druhy se mohly navzájem doplňovat. Zatímco ve středověku převažovaly dávky v naturáliích a posléze v penězích, pro raný novověk je charakterističtější, že vrchnost ukládala

---

⁵⁰ Zpravodaj Smiřic a Radova-Holohlav. 9 v *dějinách Smiřic* [online]. 1992, roč. 1992, č. 2 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.mestosmirice.cz/files/cla-cz-760-1100.pdf>

⁵¹ VACEK, František. Urbáře a pozemkové knihy. *Časopis pro dějiny venkova* (dále ČDV) 13, 1926, s. 10; HLEDÍKOVÁ, Zdeňka; JANÁK, Jan; DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*, Praha 2007, s. 60.

⁵² Srov. Václav Vladivoj TOMEK, *Urbář kláštera Strahovského složený r. 1410*, Památky archeologické a místopisné II, 1857, str. 72-88.

⁵³ VACEK, František. Urbáře a pozemkové knihy, ČDV 13, 1926, s. 10–31.

⁵⁴ KUBA, J. *Soupis východočeských urbářů: 2. polovina 13. století – 1776*. Vyd. 1. Zámorsk: Státní oblastní archiv v Zámorsku, 1997.

více roboty. Výše finančních odvodů totiž nebyla obvykle během let valorizována a ztrácela proto na hodnotě, zatímco v případě roboty tento problém odpadal. Platy a dávky se obvykle vybíraly dvakrát do roka, na jaře (na sv. Jiří) a na podzim (na sv. Havla). Někdy mohly být termíny stanoveny na sv. Jana a sv. Václava.

Podle obsahu je možné rozdělit urbáře do dvou základních skupin. První část urbářů obsahuje pouze sumární výčet povinností poddaných pro každou ves či rychtu. Druhá skupina obsahuje soupisy konkrétních poddaných podle jednotlivých vsí s uvedením povinné dávky. Mezi oběma typy existovala řada přechodů a urbář může představovat i spojení obou druhů. Každá poddanská usedlost se v urbáři obvykle vedla samostatně a uváděly se k ní změny ve vlastnictví a povinnostech. Tím se z urbářů postupně vyvinuly vesnické pozemkové knihy.⁵⁵

Naopak výměra dominikálu se v urbářích neuvádí. Bývají zde sice rovněž popisy vrchnostenských sídel, kostelů, poplužních dvorů či panských hospodářských budov, ale tyto zápisy nebyly nezbytnou součástí urbářů. Výjimečně byly do urbářů zaneseny opisy listin a jiných písemností, na jejichž základě se dávky odváděly. Urbáře se vytvářely pro jednotlivá panství a při každé změně majetkových poměrů se obvykle pořídil nový urbář.

V období novověku na urbáře navázaly tzv. *urbariální fasse*, které měla vrchnost vyhotovit za vlády Marie Terezie, aby se v celé zemi dosáhlo jednotných urbariálních poměrů. Zatímco na Moravě byly v letech 1775-1776 zpracovány fasse na všech panstvích, v Čechách vrchnost tyto snahy bojkotovala a vzniklo jen několik málo nových urbářů.

K urbářům se někdy řadí tzv. *výběrcí rejstříky*, což je evidence skutečně odvedených platů, dávek a odpracovaných robot.⁵⁶ Svě opodstatnění ztratily urbáře po zrušení poddanství v roce 1848.

---

⁵⁵ PROCHÁZKA, Vladimír. *Česká poddanská nemovitost v pozemkových knihách 16. a 17. století*, Praha, 1963, s. 10.

⁵⁶ HANZAL, Josef. K diplomacie předbělohorských urbářů. *Acta universitatis Carolinae Philosophica et Historica* 5. 1963, s. 86.

3.1 Význam urbářů

Urbáře jsou významným historickým pramenem ke studiu právních poměrů poddaného obyvatelstva. Mají také topografický význam pro dějiny panství i jednotlivých obcí. Jsou rovněž důležitým pramenem k určení rozsahu pozemkového vlastnictví feudálů, ať už šlechty, církve, případně i měst. V první řadě se z nich dozvídáme zatížení venkova povinnostmi vůči vrchnosti. Jedná se o peněžní plat, který se odváděl většinou ve dvou termínech – na jaře a na podzim, např. svatojiřský a svatohavelský úrok. Pak tu byly různé naturální dávky. Třetí povinností byly roboty, buď pěší anebo s potahem. Dále poddaní odváděli různé přídatné platy – dávky za povinný výčep panského vína, dávky za pronájem panských pozemků atd.⁵⁷

Urbáře jsou také zdrojem studia sociálních poměrů na vesnici. Z jednotlivých údajů můžeme lépe poznat hospodaření poddaných a udělat si obrázek o jejich životě. Knihy zachycují poznatky o středním rolnictvu, ale nevyčteme tady údaje o nižších vrstvách vesnických obyvatel, kterými byli podruzi, žebráci, čeledí, námezdní dělníci a ostatní chudina.⁵⁸ Urbáře evidují pouze poplatné poddané.

Podle vsí obsažených v urbáři je možno zjistit rozsah panství, pokud se nezachoval jiný pramen. Pokud je v urbáři obsažen popis panství, je možno se poučít i o celkovém hospodaření patrimonie, zvláště při komparaci s dalšími prameny, což platí samozřejmě pro studium písemností obecně. Jedná se také o pramen využitelný v toponomastice, neboť se zde nacházejí mnohá místní jména, některá ještě přetrvávající do současnosti, jiná již dávno zaniklá. Také je možno sledovat vývoj příjmí a příjmení. Urbáře mají tedy nesporný význam pro historii regionální, ale také pro historii obecnou, zde je možno taktéž uplatnit srovnávací metody např. více panství.

---

⁵⁷ JIRÁSEK, Jiří. Urbáře jako pramen pro poznání předbělohorské vesnice. *Sborník Matice moravské*. 79. Brno 1960, s. 118.

⁵⁸ PROCHÁZKA, Vladimír. *Česká poddanská nemovitost v pozemkových knihách 16. a 17. století*, Praha, 1963, s. 13.

V neposlední řadě tento typ pramene ocení genealogie, neboť urbář může být pro rodopisce velice cenný tam, kde se nedochovaly matriky nebo gruntovní knihy. Každému využití urbáře ale musí předcházet diplomatická a historická kritika pramene, která určí hodnotu, věrohodnost a možnosti jeho využití v konkrétním případě.⁵⁹

Můžeme také říci, že urbáře a pozemkové knihy jsou mnohostranným a zajímavým pramenem pro badatele a jsou často využívány samotnými vlastníky nemovitostí.

---

⁵⁹ GRAUS, František. *Dějiny venkovského lidu v Čechách v době předhusitské*, I. díl. SNPL, Praha 1953, s. 324.

4. Urbář panství Smiřice z r. 1655

4.1 *Diplomatický rozbor vnější*

„Urbář panství Smiřice z roku 1655“⁶⁰ můžeme dle fyzického popisu popsat jako kodex, knihu nebo rukopis. Rozměry urbáře činí 20x33 cm. Původní kožená vazba v barvě tmavě hnědé kůže je zdobená slepotiskem. Desky jsou prkénkové, v současné době poškozené. Na přední straně je štítek s označením názvu fondu a evidenční jednotky „*VS Smiřice*“ a „2“. Tento štítek také překrývá původní nápis na urbáři „*Smiřice 1655*.“ Hřbet knihy je také velmi poškozen, takže je na první pohled patrné, že ve svazku jsou některé listy volně vložené. Přídeští nese označení z doby, kdy bylo součástí Archivu Národního muzea „*ANM*“ s označením názvu fondu „*F 217*“, vč. kartotéky „*kart. 246*“. Jak již bylo zmíněno, urbář byl dříve v ANM v Praze, kde byl vpředu opatřen razítkem a V. Schulzem stručným obsahem. Vedle toho existuje obsah od původního autora, umístěný za titulním listem.⁶¹ Kniha je opatřena novodobou foliací provedenou obyčejnou tužkou, a to buď některým z badatelů anebo pracovníkem archivu. Rozsah rukopisu je 488 listů. Nalezneme zde rovněž velký počet prázdných folií.

Zdá se, že písař tohoto svazku používal kvalitní inkoust, protože i přes tři sta padesát let po svém vzniku mají některé zápisy velmi tmavou, zachovalou a sytou barvu. Jen několik výjimek je dnes již téměř vybledlých. Psací látkou tohoto svazku je papír.

Základní text je psán jedním písařem, další písařské ruce se objevují jen v nečetných opravách a v německém opisu smlouvy o most přes Trotinu z roku 1675. Opsán majestát Jana Rudolfa Trčky poddaným stran kšaftování a odúmrtí z roku 1613; privilegium, jež obdržely Smiřice od Matyáše Gallase roku 1644 (týká se svobodného solního obchodu) a zápis o prodeji katovny u Hoříněvsi z roku 1674.⁶²

---

⁶⁰ Uložen ve Státním oblastním archivu v Zámrsku ve fond Velkostatek Smiřice pod inv. č. 2, jedná se o knihu č. 2 (v ANM sign. F 217).

⁶¹ CHALUPA, A. Panství Smiřice a jeho poddaní v polovině 17. století. In: *Hradecký kraj*, sv. 2. Hradec Králové, 1958, str. 197-214.

⁶² Tamtéž, str. 197-214.

4.2 *Diplomatický rozbor vnitřní*

Sepsán je jazykem česky a německy, který se vyskytuje jen ojedinele.⁶³

Zde se můžeme podívat na ukázkou první strany Urbáře panství smiřického z roku 1655: „*Registra urburní panství smiřického vnově založená, v kterýžto všechny vesnice a lidé poddaní zejména a co jeden každý ourokův a jiných stálých a běžných platův a při kterým termínu do důchodu téhož panství platí aneb robot a jiných povinností vrchnosti vykonávají poninen jest, popsáni jsou, a to z nařízení a při visitorování dotčeného panství vysoce urozeného Pána pan Václava Svaté Římské Říše hraběte v Vacínvoa, a pána na Konopišti, Tloskově, Toušetíně, Břežanech a Postoloberku, Jeho Milosti Císařské rady, soudce zemského království Českým a hejtmana Starého Města ... též urozeného Pána pana Matouše Svaté Říše rytíře, svobodného pána z Verniru, pána na Lipnici, Jeho Milosti Císařské rady Lorence Košina z Freydefeldu, JMC. nad počty rady, sepsané, jakž vnitř všemu se patrněji vyrozuměti moci bude. Stalo se 25. dne měsíce srpna léta Páně 1655 atc.*“⁶⁴

Jedná se o soupis poddaných (někdy označení zahradníci a chalupníci, zvláště chalupníci na obecním pozemku), dále rozlohy rolí a luk.⁶⁵ Úroční platy ke sv. Jiří a Havlu, naturální dávky (slepice, odúmrtí slepice, odúmrtí husy, kapouni, vejce, plece; pšenice, žito, ječmen, oves) a robotní plat. Roboty jsou uváděny buď pro danou usedlost v počtech dnů za rok, nebo hromadně pro celou ves v poznámkách za sumáři (pletí a okopávání cibule a zelí, trhání a namáčení konopí, opravy hatí na Labi, hrabání a skládání sena a otav, nahánění na honech). Sumáře jsou pro každou lokalitu, za ním následují zprávy o krčmách, masných krámech, kostelích, platy běžné z pronajatých pozemků, prodeje dobytka, piva, vína, pasení dobytka, clo, dávky od řezníků. Poznámáno je obilí odváděné poddanými. Popis dvorů s uvedením dobytka a výsevu ve Smiřicích (zámecký dvůr), Holohlavech, Zderazi, Neznášově, Rodově, Hoříněvsi, Žíželevsi, Lípě,

---

⁶³ CHALUPA, A. Panství Smiřice a jeho poddaní v polovině 17. století. In: *Hradecký kraj*, sv. 2. Hradec Králové, 1958, str. 197-214.

⁶⁴ SOA Zámorsk, fond Velkostatek Smiřice. Urbář panství Smiřice z r. 1655. inv. č. 2, kniha č. 2 (v ANM sign. F 217).

⁶⁵ rozlohy rolí (polí) je uváděna v lánech a prutech

Rozběřicích, Plesi, Rusku, Svinárkách, Libníkovicích a Šlukendorfského dvora; mlýnů (obilí a krmě), rybníků, lesů, řek (Labe, Metuje), vodních toků, cihelny, kamenolomu, vinic, chmelnic, štěpnic a bažantnic.⁶⁶

Již jsme se seznámili s termínem *urbář*, ale v průběhu čtení práce se můžeme setkat i s pojmy jako *štěpnice* nebo *bažantnice*. Proto je dobré, si některé pojmy objasnit. Štěpnice je část obce nebo města s evidovanými usedlostmi, kde mohou žít na stovky až tisíce obyvatel.⁶⁷ Bažantnice je zařízení určené k umělému chovu bažantů. Může jít o ohraničený lesík nebo o malou voliéru pro bažanty. Na území mnoha bažantnic se dodnes dochovalo neporušené nebo jen málo porušené přírodní prostředí a proto byly vyhlášeny za přírodní rezervace nebo přírodní památky. Minimální výměra je 100ha, z toho min. 25ha lesů a remízů.⁶⁸

Urbář eviduje lokality: Smiřice (*miesteczko Smirzicze*), Smiřičky (*Maly Smirziczky*), Holohlavy (*Holohlawy*), Zderaz (*Zderaz*), Černožice (*Czernożicze*), Čáslavky (*Cziaslawky*), Semonice (*Seminicze*), Rtyně (*Rtina*), Neznášov (*Neznassow*), Rožnov (*Rożnow*), Benátky (*Benatky*), Libřice (*Lybrżicze*), Sendražice (*Sendrażicze*), Rodov (*Rodow*), Račice nad Trotinou (*Racżicze*), Habřina (*Habrżina Hrubá*), Lužany (*Lużiany*), Hustířany (*Hustirżany*), Máslojedy (*Maslowedy*), Čistěves (*Czistiowes*), Lípa (*Lyppa*), Hořiněves (*Horzenowes*), Žiželeves (*Ziżelowes*), Jeřičky (*Male Jirżiczky*), Rozběřice (*Rozbierżicze*), Brzice (*Brzycze*), Mezilečí (*Mezylecży*), Proruby, část (*Prorub*), Maršov u Úpice, část (*Marssow*), Vlkov (*Wlkow*), Ples (*Ples*), Jesenná (*Jesenny*), Výrava (*Wirava*), Černilov (*Czernilow*), Librantice (*Lybranticze*), Libníkovicice (*Lybnikowicze*), Divec (*Diwecz*), Číbuz (*Cżibuz*), Hubíles (*Hubiles*), Skalice (*Skalycze*), Smržov (*Smrżow*), Lejšovka (*Leyssowka*), Újezdec (*Augezdecz*), Bukovina (*Bukowina*), Skalička (*Skalyczka*), Rusek (*Rusek*), Piletice (*Pilleticze*), Svinary (*Swinary*), Malšova Lhota (*Lhota za Malszowiczy*),

---

⁶⁶ CHALUPA, A. Panství Smiřice a jeho poddaní v polovině 17. století. In: *Hradecký kraj*, sv. 2. Hradec Králové, 1958, str. 197-214.

⁶⁷ Citace. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. Štěpnice (Telč), last modified 9.9.2014 [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0%C4%9Bpnice_\(Tel%C4%8D\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0%C4%9Bpnice_(Tel%C4%8D))

⁶⁸ Citace. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. Bažantnice, last modified 30.10.2014 [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ba%C5%BEantnice>

Habrínka, zan. (*Kusa Habržinka nacžisto pusta*), Bohánka (Bohanka), Maňovice, zan. (*Maniowicze wes pusta nacžisto*), Chloumek (*Chlaumek*), Sovětice (*Sowieticze*), Dub (*Dub*), Doubrava (*Daubrawa*), Klenice (*Klenicze*), Šlukendorfský dvůr (*Sslugkendorffsky dwur*).⁶⁹

Studovaný urbář není nejstarším dochovaným urbářem na Smiřickém panství. V SOA Zámorsk jsou také uloženy: „urbář z r. 1588“⁷⁰ a „urbář z r. 1619“⁷¹. „*Registra urbarná panství smiřického 1619*“ obsahují soupis poddaných, výměra ve staré míře, úroční platy, naturální dávky přeměněny v peníze, platy z váhy, clo, z pronajatých haltýřů, masných krámů, dávky od řezníků, apod. Zlomek urbáře pochází z období kolem roku 1550 (3 listy s údaji pro vsi Račice nad Trotinou a Skalice).

---

⁶⁹ CHALUPA, A. Panství Smiřice a jeho poddaní v polovině 17. století. In: *Hradecký kraj*, sv. 2. Hradec Králové, 1958, str. 197-214.

⁷⁰ SOA Zámorsk, fond Velkostatek Smiřice. Urbář z r. 1588. inv. č. 3218, kniha č. 6.

⁷¹ SOA Zámorsk, fond Velkostatek Smiřice. Urbář panství Smiřice z r. 1619. inv. č. 5093, kniha č. 3219 (v ANM sign. F 218).

5. Digitalizace archiválií

V současné době kladou badatelé na kulturně-historické instituce stále větší nároky, kdy dostupnost pramenů online je pro ně již téměř samozřejmostí. Spektrum archiválií přístupných v masovém měřítku jako městské knihy, listiny, pamětní knihy, matriky, aj. z pohodlí domova se den ode dne rozšiřuje. Archivář musí rychle reagovat na přicházející změny. Hlavní pro ně stále zůstává snaha archiválie chránit, ale zároveň je vhodnou formou zprostředkovávat co nejširšímu okruhu badatelů. Jako forma zprostředkování archiválie veřejnosti slouží digitalizace.

Základním momentem rozvoje programu digitalizace započalo v Národní knihovně ČR již v roce 1992 při podpisu smlouvy s UNESCO. V roce 1996 bylo zprovozněno vlastní digitalizační pracoviště v Národní knihovně. Byly poprvé navrženy a aplikovány otevřené struktury digitálního dokumentu, a také zahájeny rutinní digitalizace rukopisů. V letech 1997-1998 byl založen digitální archiv, vzniká databáze archivu na internetu a ověřovány jsou možnosti zpřístupnění rukopisů na internetu.⁷² Roku 2000 Memoria (digitalizace rukopisů a starých tisků) a Kramerius (periodika a další moderní materiály tištěné na kyselém papíře) se staly národními programy digitalizace, podporovanými Ministerstvem kultury ČR.⁷³ Možnosti digitalizace rukopisů a zpřístupnění na internetu dalo impuls začátku digitalizace i v Národním archivu na mezinárodní úrovni.

V roce 2002 vznikl mezinárodní projekt v oblasti digitalizace archivních fondů, Monasterium, na základě podnětu Diecézního archivu v St. Pöltnu v Dolním Rakousku. Primárním cílem projektu bylo především vytvoření virtuálního online archivu středověkých a raně novověkých listin střední Evropy. Webový portál *monasterium.net* je využíván nejen historiky a pro výuku na univerzitách, ale i širokou veřejností. K projektu se připojily také instituce a

---

⁷² KNOLL, Adolf a PSOHLAVEC, Stanislav. *Memoriae Mundi Series Bohemica: digitální zpřístupnění vzácných dokumentů*. 1. vyd. Praha: Dar Ibn Rushd, 1998, s. 19.

⁷³ KNOLL, Adolf. Memoria - Digitalizace. In: *Memoria - Digitalizace* [online]. [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: http://digit.nkp.cz/default_cz.htm

archivy z České republiky v roce 2005.⁷⁴ Národní archiv začal digitalizovat listiny z třinácti archivních fondů církevní provenience a pěti fondů provenience necírkevní. Digitalizace listin musela probíhat koordinovaně a s největší opatrností, vzhledem k jejich fyzickému stavu a historické hodnotě. Denně se naskenovalo cca 180 - 200 listin. Digitalizace byla prováděna pověřeným pracovníkem Monasteria na speciálním velkoformátovém skeneru. Listiny se skenovaly v rozlišení 400 dpi, kdy originální rozlišení obrázků je uloženo v Diecézním archivu v St. Pöltnu a v příslušném archivu. Na webovém portálu jsou dokumenty samozřejmě ve zmenšené podobě. Ke zpracování doprovodných dat se využívaly dostupné inventáře jednotlivých fondů, kdy všechna metadata byla nejdříve vkládána do programu Augias-Archiv 7.4.⁷⁵ Tento program ale nevyhovoval účelům tak rozsáhlého projektu, a proto byl vyvinut speciálně pro tento projekt nový program EditMOM. Program umožňuje jak založení nových virtuálních fondů listin, tak výběr uložených listin s online přístupem. Umožňuje uživatelům vytváření metadat, transkripce jednotlivých listin, ale také i diplomatický popis (vnitřní a vnější znaky listin, rejstříky, popis pečeti, atd.).

Projekt Monasterium je evropskou iniciativou a zúčastňuje se na něm více zemí, proto jedním z nejdůležitějších cílů bylo vytvořit prostředí pohodlné a známé pro všechny uživatele. Výběr jazyků EditMOM se provádí automaticky, záleží pouze na nastavení počítačového prohlížeče.

V České republice se k Národnímu archivu postupně připojily další instituce, univerzity, a také archivy: Moravský zemský archiv Brno, Státní oblastní archiv Praha, Státní oblastní archiv Zámorsk, Archiv Národního muzea, Archiv Univerzity Karlovy, aj. Celkem se v České republice zdigitalizovalo v letech 2006-2012 v rámci projektu Monasterium cca 38 000 listin a cca 40 000 skenů rukopisů.⁷⁶

---

⁷⁴ KŘEČKOVÁ, Jitka. Projekt MONasteriumM - virtuální archiv historických dokumentů střední Evropy. *Knihovna* [online]. 2008, roč. 19, č. 1, s. 42-47 [cit. 2014-12-10]. Dostupný z: <<http://knihovna.nkp.cz/knihovna81/81042.htm>>. ISSN 1801-3252.

⁷⁵ Augias-Archiv je program, který se využívá pro správu archivů, převážně v Rakousku, Německu, Itálii a Švýcarsku.

⁷⁶ KŘEČKOVÁ, Jitka. Projekt MONasteriumM - virtuální archiv historických dokumentů střední Evropy. *Knihovna* [online]. 2008, roč. 19, č. 1, s. 42-47 [cit. 2014-12-10]. Dostupný z: <<http://knihovna.nkp.cz/knihovna81/81042.htm>>. ISSN 1801-3252.

Vzájemná spolupráce zemí v rámci projektu Monasterium daly v roce 2007 možnost vzniknout spolku ICARus se sídlem ve Vídni. Jedná se o mezinárodní spolek a členy jsou různé instituce – nejen archivy, ale také muzea, vysoké školy nebo akademická pracoviště. Základními cíli a aktivitami spolku ICARus jsou:

- mezinárodní spolupráce a výměna informací,
- národní a mezinárodní projekty na poli elektronického zpřístupňování archiválií,
- vytváření mezinárodně uznávaných standardů a strategií pro digitální zpracování a zpřístupňování archivního fondu,
- řešení problematiky dlouhodobého ukládání dat,
- vývoj odborných internetových portálů,
- navazování nových kontaktů.

V současné době je hlavním projektem spolku ICARus projekt ENArC (European Network on Archival Cooperation), který se týká nejen primárně digitalizací a zpřístupňování archiválií, ale také se pořádají národní workshopy a projektová setkání, mezinárodní výměnné pobyty archivních a vědeckých pracovníků. Národní archiv v rámci programu ENArC prováděl digitalizaci také listin dvou velkých fondů – Rodinného archivu toskánských Habsburků a Rodinného archivu Metternichů.⁷⁷

Tyto projekty umožňují mimo ukládání a sdílení informací o archiváliích využívat široké veřejnosti informace pro studijní účely v elektronické podobě. Cílem není vytvářet nové dokumenty o dokumentech, ale nabídnout zprostředkovaný pohled na originál s využitím moderní techniky a vytvořit cesty, jak zpřístupnit samotné informace o existenci těchto dokumentů.⁷⁸ Je zřejmé, že zvláště v posledních letech se i české archivnictví pružněji přizpůsobuje novým trendům, které pro náš tradiční obor přináší stále masivnější využívání moderních technologií.

---

⁷⁷ KŘEČKOVÁ, Jitka. Projekt MOⁿasteriuM - virtuální archiv historických dokumentů střední Evropy. *Knihovna* [online]. 2008, roč. 19, č. 1, s. 42-47 [cit. 2014-12-10]. Dostupný z: <<http://knihovna.nkp.cz/knihovna81/81042.htm>>. ISSN 1801-3252.

⁷⁸ KNOLL, Adolf a PSOHLAVEC, Stanislav. *Memoriae Mundi Series Bohemica: digitální zpřístupnění vzácných dokumentů*. 1. vyd. Praha: Dar Ibn Rushd, 1998, s. 20.

Základem digitalizace je tedy převod materiálů do digitální podoby. Tyto materiály mohou obsahovat knihy, listiny, fotografie, dopisy, články, rukopisy aj. Když hovoříme o digitalizaci, jsme povinni se ptát: Jaké materiály by měly být digitalizovány a proč? Jak budou materiály digitalizovány? Kdo je čtenář? Jak budou přístupné digitalizované materiály? Jak budou udržovány a zpřístupňovány materiály? Jaké budou procesy, které by byly zavedeny pro zajištění dlouhodobého přístupu? Jaké metody budou použity s cílem zvýšit povědomí uživatelů materiálů?⁷⁹

Mezi prvními digitalizovanými materiály by především měly být archiválie historické hodnoty a archiválie vzhledem k jejich fyzickému stavu. Je nutné, aby byla umožněna i ochrana archiválií, které se řadu let předkládaly v originálu a jejich fyzický stav to již neumožňuje.

Právě dlouhodobé uložení dokumentů ve spolehlivém digitálním úložišti, poskytne prostor pro bezpečné umístění dosud digitalizovaných dokumentů i digitálních dokumentů vytvořených či získaných v rámci dalších projektů. Dále zpřístupnění digitálních dokumentů v uživatelsky vřidném rozhraní a převod tištěných dokumentů do elektronické formy. Pevod se provádí v několika základních krocích:

- Skenování - pořizení obrázků (image) dokumentů
- Zpracování obrazu - pořizené obrazy se kontrolují, případně se upravují, podle potřeby se provádí ořez, vyrovnání
- Doplnění katalogizačních údajů (metadata) - k elektronické formě publikace se zkontrolují a doplní identifikační údaje
- OCR - s využitím programu na převod obrazů do textu se k image doplňují texty⁸⁰

Mezi čtenáře můžeme obecně zahrnout širokou veřejnost. Specifickou a cílenou skupinou jsou ale archiváři a badatelé. Archivář provádí archivaci archivních fondů a sbírek, atd., kdežto badatel bádá v archivních fondech a

---

⁷⁹ DAMES, K. Matthew a HURST-WAHL, Jill. 101 Digitizing. *Library Journal*. 2007, s. 1-3.

⁸⁰ Citace. In: *Národní digitální knihovna* [online]. Digitalizace, last modified 9.9.2014, [cit. 2014-10-19]. Dostupné z: <http://www.ndk.cz/digitalizace-1>

sbírkách v institucích jako jsou archivy, muzea, atd. Právě všechny tyto pojmy nám vymezuje „zákon o archivnictví a spisové službě“⁸¹.

Pomocí speciálního softwaru na internetu umožňuje badateli nejen digitálně dostupný dokument studovat, ale také pořizovat si v jeho rámci vlastní poznámky, apod. To je pro badatele neocenitelnou pomůckou.

Použití nejrozšířenějších datových formátů poskytuje jistou záruku, jelikož je s jejich pomocí uloženo značné množství dat po celém světě, a tak nenastane situace, že se jednoho dne mohou přestat používat. O jejich dlouhodobou čitelnost musí být postaráno v digitálním archivu. Existují metodické pokyny upravující výkon spisové služby a archivnictví z hlediska digitalizace. Ke starším patří „Metodický pokyn k využívání digitálních reprodukčních technologií v archivní praxi.“⁸² Tyto pokyny slouží k upřesnění technických parametrů a požadavků při digitalizaci dokumentů, jako jsou datové formáty.⁸³ Tato data se dnes ukládají do obrazových formátů celosvětově užívaných v internetové síti (JPEG, TIFF, PNG).⁸⁴ V budoucnu dojde zcela jistě k dalšímu vývoji grafických datových formátů, různých technických a technologických řešení, a určitě vzniknou i další přístupy k digitálním dokumentům.⁸⁵

Jako příklady ze současnosti si můžeme uvést tři významné spolupráce. Na přelomu roku 2013 a 2014 bylo dokončeno zveřejnění všech digitalizovaných matrik, které jsou v péči Státního oblastního archivu v Plzni, na domovský portál *portafontium.cz*.

V Moravském zemském archivu v Brně se v současné době digitalizuje na 10 tisíc svazků matrik. Tento projekt digitalizace je společnou spoluprací s rakouským diecézním archivem St. Pöltenu. Projekt chce přispět k intenzivnější spolupráci a také k vytvoření základny pro moderní přístup k historickým pramenům přes webový portál *actapublica.eu*.

---

⁸¹ Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a změně některých zákonů ve znění zákona č. 167/2012 Sb.

⁸² Metodický pokyn AS MV ze dne 25. září 1998, č. j. AS/1-3518/98.

⁸³ BABIČKA, Václav. *Metodický návod č. 1/2011 ředitele odboru archivní správy a spisové služby MV, který upřesňuje technické parametry a požadavky při digitalizaci dokumentů v digitalizačních centrech*. Praha, 2011, s. 1-2.

⁸⁴ KNOLL, Adolf a PSOHLAVEC, Stanislav. *Memoriae Mundi Series Bohemica: digitální zpřístupnění vzácných dokumentů*. 1. vyd. Praha: Dar Ibn Rushd, 1998, s. 22.

⁸⁵ Tamtéž, s. 24.

Významným projektem mezi Ministerstvem vnitra a Národním archivem, který trvá již od roku 2011 do současnosti, je projekt zabývající se výzkumem bezpečnostní digitalizace jako strategie dlouhodobé ochrany archivních materiálů. Výsledkem bude srovnání strategií bezpečnostní digitalizace a bezpečnostního snímkování (mikrofilmování) po stránce technologické, ekonomické a organizační náročnosti a testování možnosti realizovatelnosti bezpečnostního snímkování do připravovaného konceptu Národního digitálního archivu.

Cílem zvýšit povědomí široké veřejnosti o digitalizaci archivních fondů jsou převážně stále vznikající nové mezinárodní projekty, kterých je Česká republika členem. Tyto projekty slouží pro sdílení informací, kooperativní a výzkumnou činnost na mezinárodní úrovni.

5.1 Digitalizace urbáře

Urbář panství smiřického z roku 1655 mi byl zapůjčen k digitalizaci Státním oblastním archivem v Zámrsku. Samotnou digitalizaci urbáře jsem prováděla na digitalizačním zařízení Zeutschel OS 1200 ve Státním okresním archivu v Hradci Králové.

V průběhu digitalizace bylo nutné vytvořit adresář v programu Janus. Tvorba názvu zohledňuje nutnost nezaměnitelnosti každého jednotlivého souboru a snadnější manipulaci s ním v rámci stromové struktury. Název každého výstupu obsahuje číslo archivu dle platného číselníku v programu PEvA. Název adresáře musel umožnit jednoznačnou identifikaci dokumentu. Nejprve zkratka země archivu, který má archiválii v držení (CZ), dále zkratka/číslo archivu, číslo NAD, inventární číslo a název souboru, který vychází z názvu adresáře. Název adresáře je doplněn o číslo snímku, které je pětimístné a uvádí se včetně zbytných nul.⁸⁶ Výsledná adresářová struktura a názvy souborů po vytvoření metadat v adresáři, pro data ve vysokém rozlišení, vypadala takto:

CZ_215000010_401_2_00001

CZ_215000010_401_2_00002

CZ_215000010_401_2_00990

Dokument se skenuje na rozlišení 300 dpi nebo 600 dpi. Já zvolila rozlišení 300 dpi, které bylo dostačující pro použití internetové prezentace. Barevné či černobílé skenování se volí podle potřeby. Barevně se skenují vždy původní obaly úředních knih, přední a zadní desky knih. Pro ostatní části včetně stránek jsem zvolila také barevné skenování.⁸⁷

Urbář byl před digitalizací ostránkovaný. Označování stránek urbáře se provedlo arabskými číslicemi. Byla tedy použita nejnovější foliace.⁸⁸

Obrazové soubory pro web mají rozlišení 200 dpi a vložený vodoznak. Pro každé zařízení je připraven soubor s vodoznakem archivu a krytím 100 %. Toto

---

⁸⁶ ZIMMERMANN, Petr: Manuál pro digitalizaci archiválií a dalších dokumentů v rámci státního oblastního archivu v Zámrsku: *Zásady digitalizace dokumentů a vytváření metadat*, příloha č. 1 pokynu ředitele č. 1/2010, SOA v Zámrsku, 2010, s. 5-6.

⁸⁷ Tamtéž, s. 21.

⁸⁸ Tamtéž, s. 21-23.

krytí se při vkládání sniží obvykle na 3 až 10% podle povahy dokumentu. Vodoznak nesmí rušit prohlížení a čtení obrazové informace, ale zároveň musí být patrný. Na vložení vodoznaku jsem použila program XnView.⁸⁹

Následovala úprava této sady, tak aby byly vytvořeny soubory pro publikování. Program ZOOMIFYER vytvořil z obrázků dlaždice pro web, tzv. „zoomy“. Metadata se vytvářela až k takto upraveným souborům JPEG, který je sice souborem se ztrátovou kompresí obrazu, ale zároveň je vhodným formátem pro publikování na internetu.

V programu F-MANAGER se tvořila popisná metadata, tj. spojení vytvořených digitálních obrazů s popisem. V programu se doplnil popis jednotlivých snímků, údaje o technických a personálních podmínkách digitalizace. Jedná se o několik položek jako je název archivního souboru, číslo NAD, časový rozsah, inventární číslo, signaturu, typ knihy, název knihy včetně originálního názvu, fyzický stav atd. Výsledkem byla sada základních dat (TIFF) s metadaty (ida) v jedné složce a sada dat určená pro publikování na internetu. Archivní popis pro tvorbu metadat si program F-manager automaticky přebírá z programu Janus. Vytvoří se tak nový soubor, ve kterém je popis jednotlivých snímků pro webovou prezentaci.

Po ukončení digitalizace bylo nutné uchovat obrazy ve formátu dat určeném pro dlouhodobé uložení a metadata ida ve formátu xml.⁹⁰ Formáty užívané pro dlouhodobé ukládání dat se řídí platnou legislativou, která je pro oblast archivnictví ukládána, a to „zákonem č. 499/2004 Sb.“⁹¹ a „vyhláškou č. 645/2004 Sb.“⁹²

Po úspěšném ukončení digitalizace urbáře panství smiřického z roku 1655, byl urbář opět navrácen do péče Státního oblastního archivu v Zámrsku.

---

⁸⁹ Tamtéž, s. 28.

⁹⁰ Tamtéž, s. 1-13.

⁹¹ Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a změně některých zákonů ve znění zákona č. 167/2012 Sb.

⁹² Vyhláška 645/2004 Sb. ze dne 13. prosince 2004, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění vyhlášky č. 213/2012 Sb.

5.2 *Metody a postupy*

V rámci digitalizace urbáře panství smiřického z r. 1655, jsem se řídila dle Manuálu pro digitalizaci archiválií a dalších dokumentů v rámci Státního oblastního archivu v Zámrsku.⁹³

Cílem digitalizace bylo zhotovit studijní reprodukci archiválie a metadat k ní. Reprodukce by měla nahradit originál v oblasti běžné badatelské agendy a tvorbu reprodukcí pro publikační účely. Byly vytvořeny dvě sady obrazových dat – záložní ve vyšší kvalitě uložené ve formátu TIFF, a ve webové kvalitě, pro zveřejnění ve virtuální badatelně na stránkách SOkA Hradec Králové, uložené ve formátu JPEG.

Archiválie nebyla před digitalizací popsána v digitální archivní pomůcce v programu Janus, proto bylo nutné vytvořit databázi v Janusu v době digitalizace. Bylo nutné zachovat pravidla pro založení databáze v Janusu a správným způsobem vytvořit název adresářů a souborů s obrazy (příklady viz předchozí kapitola).

Při přípravě archiválie k digitalizaci, bylo nutné zvolit způsob a prostředek digitalizace a případně další nutné kroky (jako např. přiložení kalibrační tabulky, paginace, foliace, přiložení štítku se základní informací o digitalizované archiválii apod.)

Následovalo samotné vytváření digitálních obrazů technickými prostředky, jejich kontrola a získání technických metadat z digitalizačního zařízení. Výsledkem byla první sada obrazů ve formátu dat určeném pro dlouhodobé uložení (TIFF). Nebyl vložen štítek s označením archiválie, a proto se přidal název souboru prostřednictvím příslušného softwaru do obrazu.

Dále bylo nutné vytvořit druhou sadu dat určenou pro internetovou a další prezentaci, která byla vytvářena ve formátech vhodnějších pro prezentaci (JPEG). Data byla konvertována na nižší předepsané rozlišení a velikost, byl přidán vodoznak jako základní ochrana proti zneužití digitálního obrazu. Následovala úprava této sady v programu Zoomyfier tak, aby byly vytvořeny

---

⁹³ Tamtéž, s. 1-2.

soubory pro publikování. Metadata byla vytvořena až k takto upraveným souborům JPEG, který je sice souborem se ztrátovou kompresí obrazu, jak již bylo zmíněno, ale zároveň je vhodným formátem pro publikování na internetu.

Popis dokumentu z programu Janus a samotné obrazy, tedy základní sada a dlaždice vytvořené v programu Zoomyfier, byly následně načteny do programu F-manager, ve kterém došlo ke spojení vytvořených digitálních obrazů s popisem. V programu se doplnil popis jednotlivých snímků (paginace, foliace, určení části apod.), údaje o technických a personálních podmínkách digitalizace. Výsledkem byla sada základních dat (TIFF) s metadaty (ida) v jedné složce a sada dat určená pro publikování na internetu.

Po ukončení digitalizace se vždy uchovávají obrazy ve formátu dat určeném pro dlouhodobé uložení a metadata ida ve formátu xml.⁹⁴ V průběhu celé digitalizace byly soubory ukládány na příslušné disky, ať už se jednalo o jednotlivinu či právě celý zdigitalizovaný urbář. S pomocí pana Ing. Munzara následně došlo k nahrání 990 souborů do webového prostředí spolu s jejich zařazením do příslušné aplikace ve virtuální badatelně archivu na internetu.

---

⁹⁴ Tamtéž, s. 1-2.

5.3 Zpřístupnění urbáře

Díky této práci je urbář nyní také online přístupný ve zdigitalizované podobě na oficiálních webových stránkách SOkA v Hradci Králové: <http://vychodoceskearchivy.cz/hradeckralove/4270-2/smirice/urbare-smirice/>.

V takto zdigitalizovaném dokumentu je nyní možné online bádát za pomoci archivních pomůcek, ve formě rejstříků.⁹⁵ Rejstříky jsou v archivních pomůčkách základním nástrojem pro vyhledávání záznamů o archiváliích. Jsou rozdělené do těchto tří druhů: geografický (místní), osob a věcný rejstřík.

Tato zvolená archivní pomůcka slouží především pro snadnou orientaci v obsahu urbáře panství Smiřice z r. 1655. Nesou informace o jednotlivých záznamech v urbáři. Jaké lokality byly evidovány v roce 1655 a jaké obce zanikaly, udává geografický (místní) rejstřík. Kdo a v jaké obci žil v tomto období uvádí rejstřík osob. Jaké dvory či zahrady kdo vlastnil, a v jaké obci, nám uvádí věcný rejstřík.

Zpřístupnění archivní pomůcky, rejstříků, v digitální podobě jsem vytvářela v opensourcovém redakčním systému WordPress, nikoliv ve formátu PDF. E-badatelná SOkA Hradec Králové, na oficiálních stránkách východočeských archivů, již používá převážně tento systém. Vzhledem k publikování je tento způsob jednoduchý a přehledný jak pro každého, kdo pracuje s tímto programem, tak i pro výsledné uživatele, archiváře i badatele. Z hlediska přehlednosti je, oproti formátu PDF, výhodou, že není třeba vypisovat celý hypertextový odkaz, ale použít zkrácenou verzi či výstižnější název pro danou věc (např. GPS – odkaz na mapy Google, formou „zde“, anebo čísla stránek – odkaz na digitální obrazy stránek v urbáři, formou „13“, apod.). Tento způsob nám dává možnost jednoduchého a přehledného „prolinkování“ s výchozím odkazem, na který odkazuje. Výhodou redakčního systému WordPress je také to, že lze stále zasahovat do již publikovaného obsahu, v tomto případě do archivní pomůcky, rejstříků. Je možné upravovat vzhled, obsah, přidávat nové údaje nebo mazat

---

⁹⁵ WANNER, Michal a kol. autorů. *Základní pravidla pro zpracování archiválií*. Praha: Odbor archivní správy a spisové služby MV ČR, ©2013.

staré údaje, apod. Stačí jen výslednou práci po úpravách vždy aktualizovat a hotová práce je ihned opět publikovatelná na webových stránkách archivu.

Text urbáře je zpřístupněn takovou formou, aby se přiblížil elektronické edici. Text je z velké části transkribován, tj. převeden do novočeského pravopisného systému.⁹⁶ Edice byla vytvořena tak, aby vycházela z platných transkripčních zásad⁹⁷ a směrnic.⁹⁸ Avšak, oproti Šťovíčkovým použitým zásadám pro druhy vědeckých a vědeckopopulárních edic, je edice vytvořena především pro badatelské prostředí současnosti. Hlavním cílem je přiblížit text veřejnosti a usnadnit práci archivářům i badatelům, ale také snaha zachovat specifika jazyka staré češtiny. Názvy obcí a jména českého původu jsou z větší části transkribována. Jména německého a jiného původu jsou většinou ponechána v původní podobě. Jména nejasného původu byla v případě nutnosti také transkribována. Psaní protetických hlásek bylo zachováno (*Vondráček*, *Voženilek*), psaní *i/y* se řídí současnou pravopisnou normou. Interpunkce byla doplněna také podle současné pravopisné normy.

Obečným problémem při editování vlastních jmen bylo, zda se v konkrétním případě jednalo o povolání, anebo o příjmení (např. rychtář – Rychtář). V některých případech bylo zřejmé, že jde o „povolání“, např. kdy rychtáři jsou většinou zaznamenáni v každé vesnici na prvním místě. Bylo-li z textu zřejmé, že jde o povolání, bylo bráno na zřetel jako povolání, v ostatních případech bylo psáno velké písmeno jako příjmení.

Zpřístupnění archivní pomůcky, rejstříků, v listinné podobě je součástí této bakalářské práce v následující kapitole *Rejstříky*.

---

⁹⁶ ČERNÁ, Alena M., ŠIMEK, Štěpán a LEHEČKA, Boris. Ediční zásady uplatňované při tvorbě elektronických edic v oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR. *Vokabulář webový* [online]. 2010 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: http://vokabular.ujc.cas.cz/materialy/Edicni_zasady_MNS.html

⁹⁷ ŠTOVÍČEK, Ivan a kol. *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od poč. 16. století do současnosti*, Vyd. 1. Praha: Archivní správa Ministerstva vnitra, 2002. 117 s. ISBN 80-86466-00-0.

⁹⁸ DAŇHELKA, Jiří. *Směrnice pro vydávání starších českých textů*, Husitský Tábor 8, 1985, s. 285–301.

6. Rejstříky

Při tvorbě rejstříků jsem vycházela z normy ISO 999. Jak již bylo zmíněno, rejstříky jsou rozdělené do tří druhů: geografický (místní) rejstřík, rejstřík osob (osobních jmen) a věčný rejstřík. Každý rejstřík se člení na řádky – pole, jejichž počet jsem si určila podle potřeby pro každý záznam (podle toho, kolik jsem vytvořila popisových jednotek).

Byla také použita hesla vztahující se k dané popisové jednotce:

- **Různé tvary téhož názvu, popř. původní názvy** („viz“, např. Malé Jeřičky viz Jeřičky = první heslo odkazuje na záznamy, druhé heslo odkazuje na poslední platný úřední název obce, který je považován za hlavní⁹⁹)
- **Asociační hesla** (používá se pouze „viz též“, např. lom kamene viz též kamenolom = obě hesla lze libovolně používat)
- **Neúřední názvy** - uvádí se pomístní název, např. Bukovina (dnes část obce Černilov), **Malšova Lhota** (dnes městská část Hradce Králové)¹⁰⁰
- **Zaniklá popisová jednotka** (použita zkratka „zan.“, např. Doubrava, zan. = dnes již zaniklá obec, kostel, aj.)

Číslování stránek bylo použito původní, arabskými číslicemi. Tímto stránkováním urbáře jsem se řídila při číslování stran do rejstříků. Byly použity zkratky, a – avers (líc), r – revers (rub), např. „2a, 2r“, u číslování stránek urbáře pro lepší orientaci v digitální podobě.

Prolinkování s příslušným odkazem na danou stranu v urbáři, má archivář i badatel jasný přehled při hledání daného zájmu. Pokud je předmět jeho zájmu součástí některého z rejstříků, na první pohled vidí, na kolika stranách v urbáři je zmíněn, včetně přímého odkazu na danou stranu. Je to především usnadnění a ulehčení práce pro archiváře, ale i badatele.

---

⁹⁹ obec je zahrnuta do číselníku obcí Českého statistického úřadu: Struktura území ČR k 1.1. 2013 a k 1.1. 2014

¹⁰⁰ obec není zahrnuta do číselníku obcí Českého statistického úřadu: Struktura území ČR k 1.1. 2013 a k 1.1. 2014, dnes část jiné obce nebo městské části

Jak již bylo několikrát zmíněno, bylo zapotřebí vytvoření tří druhů rejstříků, geografický (místní), osob a věčný rejstřík¹⁰¹, které jsou v následující části popsány podrobněji:

Geografický rejstřík obsahuje výpis obcí vně obsahující. Všechny datované roku 1655, vč. obcí zaniklých. Abecední seřazení je z důvodu snadného hledání v rejstříku. K obcím je vždy uveden okres, do které v současné době spadá její působnost. GPS souřadnice udávají zobrazení současné polohy obce pomocí hypertextového odkazu na mapy Google. Stránkování urbáře a prolínání (číslo snímku - odkaz) s odkazem na danou stránku v urbáři si badatel může bádát online v urbáři.

Geografický rejstřík – výpis obcí:

název / pomístní název obce	okres	GPS	strana	číslo snímku – odkaz
Benátky	Hradec Králové	zde	2a,86a,86r,87a,87r,88a,89a,465r	9,175,176,177,178,179,181,940
Boháňka	Jičín	zde	2r,400a,400r,401a,482r	10,809,810,811,974
Brzice	Náchod	zde	2r,3r,201a,201r,202a,202r,203a,203r,204a,204r, 205a,205r,206a,206r,207a,207r,208a,209a,209r	10,12,407,408,409,410,411,412,413,414, 415,416,417,418,419,420,421,423,424
Bukovina (dnes část obce Černilov)	Hradec Králové	zde	2r,367a,367r,368a,368r,269a,269r,371a,475r	10,743,744,745,746,747,748,751,960
Čáslavky (dnes část obce Dolany)	Náchod	zde	2a,53a,53r,54a,54r,55a,56a	9,109,110,111,112,113,115

Obr. č.1: Geografický rejstřík

Rejstřík osob uvádí jména fyzických osob, ve tvaru „příjmení jméno“ – šlechtické, vědecké, úřednické tituly (varianty jména). Zahrnuje majitele, držitele gruntů jako rolníci, sedláci, zahradníci, aj. Jak na stránkách SOkA Hradec Králové, tak v listinné podobě je seřazení opět abecední dle jmen osob. Vedle každého jména fyzické osoby je poznamenána obec, ve které osoba žila toho roku. Počet stran udává jméno zapsané na stránce urbáře s možností nahlédnutí přímo do urbáře pomocí číslování snímku s odkazem pro online bádání.

¹⁰¹ WANNER, Michal a kol. autorů. *Základní pravidla pro zpracování archiválií*. Praha: Odbor archivní správy a spisové služby MV ČR, ©2013.

Rejstřík osob – jména držitelů gruntů:

příjmení	jméno	obec	strana	číslo snímku – odkaz
Adam	Mikuláš	Jasenná	268r,269a	544,545
Alounek	Adam	Skalička	375a,376r	759,762
Amlar	Kašpar	Librantice	472a	953
Andres	Jan	Černilov	473r	956
Andres	Michal	Divec	322a	653
Andres	Jiřík	Librantice	309a	627
Andrl	Jiřík	Černilov	474a	957
Angel	Martin	Černilov	298r	604
Antoš	Jan	Hustířany	146a	297

Obr. č.2: Rejstřík osob

Do věcného rejstříku jsou zařazena hesla, pro která není určen jiný druh rejstříku, jako dvory, mlýny, kostely, bažantice, chalupy, grunty, lesy aj. Vedle každého hesla je poznamenána obec, ve které se daná „věc“ nachází, jako dvůr Zámecký – Smiřice, kovárna – Ples atd. Seřazení je jako u předchozích rejstříků abecední. Začíná se bažantice a cihelnami, pokračuje přes dvory, grunty, chalupy, kostely, po zahrady a zámek. Počet stran opět odpovídá zapsané věci na stránce, a to dvoru, mlýnu, kostelu, chalupě, atd. Číslování snímku pomocí odkazu na danou stranu v urbáři také umožňuje přímé nahlédnutí do urbáře pro badatele.

Věcný rejstřík – dvory, mlýny, kostely, bažantice, chalupy, grunty, lesy aj.:

věc	obec	strana	číslo snímku – odkaz
bažantice, revíry	-	3r,17a,487r,488a	12,37,984,985
cihelna	-	3r,486r	12,982
dvůr Zámecký	Smiřice	3a,420a,420r	11,849,850
dvůr Žiželeveský	Žiželeves	3a,426a,426r	11,861,862
dvůr Holohlavský	Holohlav	3a,421a,421r	11,851,852
dvůr Hoříněveský	Hoříněves	3a,425a,425r	11,859,860
dvůr Libníkovický	Libníkovice	3a,430r,431a	11,870,871
dvůr Lipský	Lípa	3a,427a,427r	11,863,864
dvůr Neznašovský	Neznašov	3a,423a,423r	11,855,856

Obr. č.3: Věcný rejstřík

6.1 Geografický (místní) rejstřík

název / pomístní název obce	okres	strana
B		
Benátky	Hradec Králové	2a,86a,86r,87a,87r,88a,89a,465r
Boháňka	Jičín	2r,400a,400r,401a,482r
Brzice	Náchod	2r,3r,201a,201r,202a,202r,203a,203r,204a,204r, 205a,205r,206a,206r,207a,207r,208a,209a,209r
Bukovina (dnes část obce Černilov)	Hradec Králové	2r,367a,367r,368a,368r,269a,269r,371a,475r
Č		
Čáslavky (dnes část obce Dolany)	Náchod	2a,53a,53r,54a,54r,55a,56a
Černilov	Hradec Králové	2r,3r,292a,292r,293a,293r,294a,294r,295a,295r, 296a,296r,297a,297r,298a,298r,299a,299r,300a, 300r,301a,301r,302a,302r,445r,473a,473r,474a, 474r
Černožice	Hradec Králové	2a,3a,31a,45a,45r,46a,46r,47a,47r,48a,48r,49a, 54a,56a,433r,468r
Čibuz (dnes část obce Skalice)	Hradec Králové	2r,3r,328a,328r,329a,330a,445a,476a
Čistěves	Hradec Králové	2a,164a,164r,165a,165r,166a,166r,465a
D		
Divec	Hradec Králové	2r,321a,321r,322a,322r,323a,323r,325a,473a
Doubrava, zan.	-	440a,440r,482r
H		
Habřina	Hradec Králové	2a,132a,132r,133a,133r,134a,134r,135a,135r,136a, 136r,459a,466a
Habřinka, zan.	-	2r,396a,396r,397a,448a

Holohlavy	Hradec Králové	2a,3a,3r,29a,29r,30a,30r,31a,31r,32a,32r,33a, 33r,34a,34r,35a,35r,36a,36r,37r,38a,40a,421a, 421r,444a,444r,460r,461a
Hořiněves	Hradec Králové	2a,3a,3r,177a,177r,178a,178r,179a,179r,180a, 180r,181a,182r,183a,425a,425r,447a,459r,460a
Hubiles (dnes část obce Smržov)	Hradec Králové	2r,333a,333r,334a,334r,476a
Hustířany (dnes část obce Velichovky)	Náchod	2a,146a,146r,147a,147r,148a,148r,149a,149r,150a, 151r,467a
CH Chloumek (dnes část obce Boháňka)	Jičín	2r,407a,448a,482r
J Jasenná	Náchod	2r,262a,262r,263a,263r,264a,264r,265a,265r,267a, 267r,268a,268r,269a,269r,270a,270r,271a,271r, 272a,272r,273a,273r,274a,274r,275r,446a,470a, 470r
K Klenice (dnes část obce Stračov)	Hradec Králové	483a
L Lejšovka	Hradec Králové	2r,355a,355r,356a,356r,357a,357r,359a,478a,478r
Libníkovice	Hradec Králové	2r,3a,316a,316r,317r,430r,431a
Librantice	Hradec Králové	2r,306a,306r,307a,307r,308a,308r,309a,309r,310a, 310r,311a,311r,312a,313a,472a,472r
Libřice	Hradec Králové	2a,3r,92a,92r,93a,93r,94a,94r,95a,95r,96a,96r, 97a,97r,99a,449r,450a,471a
Lípa (dnes část obce Všešary)	Rychnov n. Kněžnou	2a,3a,171a,171r,172a,172r,173a,174a,427a, 427r,463a

Lužany	Hradec Králové	2a,3a,140a,140r,141a,141r,143a,434a,466r
M		
Malé Jeřičky viz Jeřičky (dnes část obce Hořiněves)	Hradec Králové	2a,193a,193r,194r
Malé Smiřičky (dnes část obce Smiřice)	Hradec Králové	2a,3a,21a,21r,22a,22r,23a,23r,24a,25a,25r,37a
Malšova Lhota (dnes městská část Hradce Králové)	Hradec Králové	2r,394a,394r
Maňovice, zan.	-	2r,404a,404r,482a
Maršov u Úpice, část	Trutnov	2r,225a,225r,227a
Máslojedy	Hradec Králové	2a,155a,155r,156a,156r,157a,157r,158a,158r, 159a,159r,160a,464r
Mezilečí	Náchod	2r,213a,213r,214a,214r,215a,215r,216a,216r,217a, 218a,218r
N		
Neznášov (dnes část obce Rožnov)	Náchod	2a,3a,71a,71r,72a,72r,73a,73r,74r,423a,423r,467r
P		
Piletice (dnes městská část Hradce Králové)	Hradec Králové	2r,384a,384r,385a,481a
Ples viz Nový Ples (dnes část obce Jaroměř)	Náchod	2r,3a,3r,230r,231a,232a,243a,243r,244a,244r,245a, 245r,246a,246r,247a,247r,248a,248r,249a,249r, 250a,250r,251a,251r,252a,252r,253a,253r,254a, 254r,255a,255r,256a,256r,257a,258r,428r,429a, 434a,449a,469r
Proruby, část	Rychnov n. Kněžnou	2r,221a,221r

R

Račice nad Trotinou	Hradec Králové	2a,3a,120a,120r,121a,122a,122r,123a,124r,125a, 125r,126r,127a,434r,435r,458a,458r,463r,464a
Rodov (dnes část obce Smiřice)	Hradec Králové	2a,3a,114a,114r,115a,115r,116a,117a,424a,424r, 461r
Rozběřice (dnes část obce Všešary)	Hradec Králové	2r,3a,197a,197r,198a,428a,483a,483r
Rožnov	Náchod	2a,78a,78r,79a,79r,80a,80r,81a,82r,467r
Rtyně	Trutnov	2a,66a,66r,67a,67r,68a,468a
Rusek (dnes městská část Hradce Králové)	Hradec Králové	2r,3a,379a,379r,380a,380r,381r,429r,480r
S		
Semonice (dnes část obce Jaroměř)	Náchod	2a,3r,59a,59r,60a,60r,61a,61r,62a,62r,448r,469a
Sendražice	Hradec Králové	2a,3r,102a,103r,104a,105a,105r,106a,106r,107a, 107r,108a,108r,109a,109r,110r,446r,462a,462r
Skalice	Hradec Králové	2r,338a,338r,339a,339r,340a,340r,341a,341r, 342a,342r,476r
Skalička (dnes část obce Skalice)	Hradec Králové	2r,374a,374r,375a,375r,376r,480a
Smiřice	Hradec Králové	2a,3a,6r,7a,7r,8a,8r,9a,9r,11a,11r,12a,12r,13a, 13r,14r,16a,17a,31a,36r,37a,39r,48a,420a, 420r,433a
Smržov	Hradec Králové	2r,346a,346r,347a,347r,358a,348r,349a,349r, 350a,350r,352a,352r,477r
Sověstice	Hradec Králové	463a
Svinary (dnes městská část Hradce Králové)	Hradec Králové	2r,3a,388a,388r,389a,389r,390a,390r,391r, 394r,430a

Ú		
Újezdec (dnes část obce Ledce)	Hradec Králové	2r,362a,362r,363a,363r,475a
V		
Vlkov	Náchod	2r,230a,230r,231a,231r,232a,232r,233a,233r,234a, 234r,235a,235r,236a,236r,237a,237r,238a, 238r,477a
Výrava	Hradec Králové	2r,279a,279r,280a,280r,281a,281r,282a,282r, 283a,283r,284a,284r,285a,285r,286a,286r,287a, 288r,471r,472a
Z		
Zderaz	Chrudim	2a,3a,43a,422a,422r,436a
Ž		
Žiželeves (dnes část obce Hořiněves)	Hradec Králové	2a,3a,3r,185a,185r,186a,186r,187a,187r,188a, 188r,189r,426a,426r,447r,481r,482a

6.2 *Rejstřík osob (osobních jmen)*

příjmení	jméno	obec	strana
A			
Adam	Mikuláš	Jasenná	268r,269a
Alounek	Adam	Skalička	375a,376r
Amlar	Kašpar	Librantice	472a
Andres	Jan	Černilov	473r
Andres	Michal	Divec	322a
Andres	Jiřík	Librantice	309a
Andrl	Jiřík	Černilov	474a
Angel	Martin	Černilov	298r
Antoš	Jan	Hustířany	146a
Antoš	Mikuláš	Maršov u Úpice	225a
Antoš	Martin	Mezilečí	217a
Arnošt	Adam	Jasenná	265a
Arnošt	Jan	Jasenná	470a
Arnošt	Jíra	Jasenná	470a
Asta	Jiřík	Ples	249a
Astr	Jan	Proruby	221r
Astroin	Jiřík	Brzice	207a
Augustýn	Jakub	Boháňka	482r
B			
Bahna	Václav	Habřina	134a
Bachman	Tobiáš	Libřice	95r
Bachman	Václav	Libřice	471a
Balcar	Jan	Holohlavy	38a
Balcar	Havel	Jasenná	470r
Balcar	Petr	Sendražice	107r
Balcar	Adam	Sendražice	462r
Balcar	Jiřík	Smiřice	11a,14r,37a,48a
Barborka	Vít	Habřina	135r
Barták	Bartoloměj	Libřice	92r,93a
Barták	Jan	Lípa	171a,463a
Barták	Bartoloměj	Rodov	114a,117a
Bartoň	Jan	Černilov	295r
Bartoň	Jan	Jasenná	470r
Bartoš	Vít	Černilov	474r
Bartoš	Václav	Librantice	306a
Bartoš	Václav	Libřice	92r
Bartoš	Martin	Mezilečí	215a,218r
Bartoška	Pavel	Vlkov	233a
Bartošův	Jakub	Librantice	472r
Baudyš	Šimon	Černilov	295r
Baudyš	Jiřík	Libřice	94a
Bednář	Michal	Mezilečí	217a

Bednář	Antonín	Svinary	390r
Bek	Jan	Libřice	97r
Bek	Pavel	Výrava	281a,471r
Belfedková	Anna	Libřice	471a
Benát	Václav	Brzice	205r
Bendák	Petr	Chloumek	482r
Beneš	Jan	Holohlavy	32a
Beneš	Petr	Holohlavy	461a
Beneš	Adam	Ples	245a
Beneš	Jan	Ples	469r
Beran	Jan	Černožice	46a,56a
Beran	Matěj	Vlkov	234a,234r
Berkom	Kašpar	Máslojedy	155r
Beříček	Matyáš	Žiželevs	482a
Bílek	Jan	Časlavky	54r
Bílek	Jan	Černožice	468r
Binar	Tomáš	Černilov	298a,302a
Birka	Václav	Výrava	279a,471r
Birka	Jan	Žiželevs	482a
Birků	Jan	Výrava	471r
Birů	Jakub A.	Černilov	294a,301a
Birů	Adam	Černilov	474r
Birůška	Václav	Klenice	483a
Birůška	-	Maňovice	404r
Bitnar	Kryštof	Brzice	208a
Bitnar	Jiřík	Jasenná	470a
Biz	Marek	Librantice	472a
Bíz	Havel	Jasenná	262a
Bíz	Petr	Jasenná	274r
Biza	Havel	Libřice	96a,471a
Biza	Jan	Libřice	96a,471a
Biza	Tomáš	Libřice	471a
Bíza	Martin	Ples	249r
Blatník	Jíra	Libníkovice	316a
Blažek	Petr	Jasenná	470r
Blažek	Jiřík	Librantice	472r
Blažek	Michal	Smržov	350a
Blažek	Jan	Smržov	350r,352a
Boháč	Jan	Černilov	292r
Boháč	Melichar	Žiželevs	481r
Bochníček	Jiřík	Máslojedy	464r
Borlar	Balcar	Libřice	471a
Bouček	Jan	Jasenná	268a,269a
Bouček	Václav	Lejšovka	356r
Bouzek	Václav	Boháňka	482r
Brodský	Pavel	Výrava	285a
Brzický	Jakub	Ples	256r
Brzický	Jiřík	Vlkov	477a
Březina	Mikuláš	Malé Smiřičky	24a
Budka	Eliáš	Černilov	295a,301a

Buchův	Matěj	Habřina	466a
Buchův	Václav	Habřina	466a
Buchův	Jan	Habřina	466a
Bukač	Šimon	Ples	247a
Bukač	Matouš	Ples	469r
Bukač	Václav	Žiželevs	185r
Bukov	Adam	Bukovina	367a
Bukovina	Jiřík	Bukovina	475r
Bukovský	Jiřík	Sendražice	103r,110r
Bukovský	Martin	Výrava	286a,472a
Bureš	Jiřík	Rožnov	80r
Bureš	Jan	Výrava	287a
Burian	Matěj	Máslojedy	155a
Burian	Jan	Máslojedy	464r
Butnar	Jan	Jasenná	262r
Č			
Čapek	Jiřík	Brzice	204r
Čapek	Jan	Rožnov	78a
Čápek	Matouš	Semonice	469a
Čečetka	Václav	Černilov	300r
Čech	Tomáš	Sověstice	463a
Čejkovský	Jakub	Klenice	483a
Čejnovský	Václav	Máslojedy	159r
Čenčický	Jan	Divec	323r
Černohorský	Jakub	Smiřice	14r
Černohorský	Jakub	Vlkov	232r
Černuška	Bartoň	Malé Smiřičky	24a
Černý	Jan	Černilov	296r,302a,474a
Černý	Havel	Černilov	299a,302a,474r
Černý	Adam	Černilov	474a
Černý	Mikuláš	Černožice	46r,47r,56a
Černý	Jan	Černožice	468r
Černý	Jiřík	Habřina	134a
Černý	Václav	Hustířany	467a
Černý	Říha	Librantice	472r
Černý	Mikuláš	Lužany	141r
Černý	Václav	Račice	458a,463r
Černý	Vavřinec	Sendražice	105r,462a
Černý	Tobiáš	Sendražice	108a
Černý	Matěj	Skalička	374r,376r,480a
Černý	Mikuláš	Vlkov	231r
Černý	Václav	Žiželevs	187a
Čert	Jíra	Habřina	459a
Červenka	Matěj	Máslojedy	157r,158r
Červenka	Václav	Žiželevs	481r
Červený	Řehoř	Librantice	306r
Červený	Jan	Librantice	310a
Červený	Pavel	Librantice	472r
Červený	Jakub	Neznášov	73r

Červinka	Petr	Hustířany	146a,151r
Červinka	Vít	Hustířany	467a
Čipera	Václav	Rožnov	79r
D			
David	Jiřík	Habřina	136a
Debelík	Jan	Račice	123a,458a,463r
Debelík	Jiřík	Račice	123a
Dědek	Ondřej	Hořiněves	181a
Dědek	Matěj	Hořiněves	459r
Diviš	Pavel	Výrava	471r
Divíšek	Adam	Rusek	380r
Dlouhý	Jiřík	Proruby	221r
Dočkal	Jan	Ples	256a
Dočkal	Jiřík	Rožnov	80r
Dolejní	Jan	Brzice	204r
Dolení	Jan	Mezilečí	217a
Doležal	Jan	Hořiněves	459r
Doležal	Jan	Žiželeves	186a
Dominus	Václav	Hustířany	147r,151r
Dostál	Jan	Vlkov	477a
Doubek	Jindra	Smiřice	13a
Doubic	Jan	Lužany	140a
Doukal	Jan	Ples	469r
Drnka	Jan	Račice	463r
Dubský	Jan	Benátky	86r,89a,465r
Dubský	Václav	Benátky	87a
Dudek	Jakub	Hořiněves	459r
Duchač	Jiřík	Libníkovice	316a
Duchan	Jan	Černilov	474a
Duchan	Jan	Divec	473a
Duchek	Jakub	Jasenná	263a
Duchek	Pavel	Jasenná	470r
Duchka	Adam	Jasenná	270a
Duchla	Václav	Vlkov	231r
Duchoslav	Jan	Sendražice	109r
Durdík	Adam	Smržov	346a,352a
Dušek	Jan	Hubíles	334a,476a
Dušek	Jan	Malé Smiřičky	21a
Dušek	Šimon	Ples	469r
Dušek	Martin	Račice	121a
Dušek	Václav	Smiřice	14r
Duška	Jan	Jasenná	263r
Dušta	Václav	Hustířany	147a,148a,150a,151r
Dušta	Václav	Skalička	375a
Dvorský	Kryštof	Holohlavy	29a,30r,31r,460r
Dvorský	Kryštof	Sendražice	102a,462a
Dvorský	Jiřík	Skalice	339a,476r
Dvořáček	Ferdinand	Černožice	47a,56a
Dvořák	Jan	Černožice	468r

Dvořák	Václav	Černožice	468r
Dvořák	Adam	Holohlavy	461a
Dvořák	Adam	Račice	458r
Dvořan	Mikuláš	Ples	469r
E			
Eliáš	Václav	Vlkov	230a,477a
F			
Fabián	Kryštof	Lejšovka	355r
Falta	Jiřík	Bukovina	367r
Falta	Jan	Hustířany	148r
Felkr	Jan	Habřina	133a,136r
Felkr mladší	Jan	Habřina	133r
Figer	Jan	Hustířany	147r
Firbas	Pavel	Hubíles	333a,476a
Flejšar	Jan	Černilov	293r
Flejšer	Jiřík	Librantice	310r
Flejšer	Kryštof	Proruby	221a
Flekač	Jan	Semonice	59a,469a
Formánek	Mikuláš	Lípa	172a
Formánek	Jan	Lípa	172a,172r
Fousek	Jiřík	Holohlavy	34a
Fousek	Martin	Svinary	390r
Fousek	Eliáš	Výrava	282a
Frejl	Michal	Černilov	474r
Frumar	Jan	Librantice	309a
Frontar	Jiřík	Černilov	298a
Frynt	Jiřík	Černilov	295a
Frynt	Jan	Divec	321r,322a,322r
Frys	Martin	Ples	250a
G			
Grošek	Michal	Vlkov	231a,232a,477a
H			
Habina	Jakub	Boháňka	482r
Habira	Martin	Žiželevs	481r
Hač	Michal	Jasenná	470r
Hájek	Václav	Račice	122r
Hájek	Kryštof	Skalice	341a
Hajn	Václav	Ples	469r
Hák	Adam	Račice	122a,123r,463r
Hák	Václav	Račice	120a
Halda	Jan	Benátky	465r
Halda	Jiřík	Sověstice	463a
Hampl	Jan	Čistěves	164r
Hampl	Václav	Doubrava	482r
Hampl	Matouš	Račice	120a
Hampl	Samuel	Výrava	284r
Hampl	Jan	Výrava	471r

Hanouch	Jíra	Máslojedy	464r
Hanousek	Jan	Ples	243r
Hanuš	Adam	Brzice	201r
Hanuš	Jiřík	Bukovina	368a,371a
Hanuš	Matouš	Librantice	311a
Hanuš	Jiřík	Librantice	311r
Hanuš	Jan	Librantice	472r
Hanuš	Jan	Račice	458a
Hanuš	Pavel	Rusek	480r
Hanuš	Václav	Výrava	287a
Hanzlíček	Václav	Piletice	384a
Hanzlíček	Tobiáš	Piletice	384r
Hanzlík	Vít	Smiřice	7a
Hartman	Pavel	Brzice	207r
Haudkovský	Jan	Černilov	300a
Hauser	Petr	Smržov	348r
Havel	Jan	Sendražice	106a
Havelka	Jakub	Habřina	459a
Havelka	Jiřík	Habřinka	396a
Havelka	Jakub	Račice	463r
Havelka	Martin	Žiželevs	188r
Havelský	Mikuláš	Skalice	476r
Havíř	Jan	Rusek	379r
Havlák	Petr	Skalice	476r
Havlas	Václav	Boháňka	400a
Havlas	Matouš	Skalice	342a
Havlaska	Kateřina	Boháňka	400r
Havlaska	Dorota	Skalice	341a
Havliček	Jiřík	Čibuz	328r
Havlů	Václav	Brzice	201a
Havlů	Bartoň	Brzice	204a,205a
Havlů	Pavel	Sendražice	106a
Havránková	Anna	Malšova Lhota	394a
Havrda	Jan	Čistěves	164a
Havrda	Václav	Čistěves	164a
Havrda	Matěj	Čistěves	165a,166r,465a
Hejzman	Jan	Černilov	296r
Hejzman	Václav	Černilov	301a,474r
Hejzman	Bartoň	Černilov	473r
Hejzman	Matouš	Divec	473a
Hejzman	Adam	Lužany	141r
Hejzman	Matouš	Ples	243a
Hepnar	Václav	Mezilečí	217a
Herzman	Michal	Libřice	93r
Hlad	Lukáš	Výrava	279r
Hladík	Jan	Sendražice	105r,110r
Hlava	Jakub	Račice	124r,458r
Hlava	Matěj	Rožnov	80a
Hlava	Petr	Rožnov	467r
Hlava	Jan	Rožnov	467r

Hlaváček	Jan	Lejšovka	356a
Hlaváček	Jan	Račice	458a,463r
Hlaváček	Jan	Žiželeves	186r
Hlávka	Lukáš	Holohlavy	33a
Hlavrsa	Matouš	Výrava	471r
Hlejšer	Petr	Černilov	473r
Hobnar	Kryštof	Jasenná	470a
Hodek	Jan	Rusek	379r,480r
Hodek	Václav	Rusek	380r
Hodek	Adam	Rusek	480r
Hodina	Jakub	Vlkov	235a
Hofman	Jan	Brzice	202r
Hofman	Michal	Brzice	208a
Hochar	Martin	Černilov	474a
Hojman	Lukáš	Černilov	473r
Hojman	Václav	Černilov	473r
Hojman	Jiřík H.	Černilov	474a
Hojman	Jan	Černilov	474a,474r
Hojman	Jan	Jasenná	470r
Hojný	Jan	Neznášov	71a,74r
Hojný	Václav	Výrava	283a
Holec	Petr	Habřina	132r,466a
Holec	Václav	Habřina	135r
Holeček	Václav	Hubíles	334r
Holeček	Mikuláš	Jasenná	265r
Holeček	Adam	Skalice	339r,476r
Holeček	Jarolím	Skalice	341r
Holič	Jan	Holohlavy	34r
Holič	Adam	Ples	255r
Holík	Pavel	Skalice	476r
Holman	Jan	Semonice	469a
Holman	Matouš	Skalice	476r
Holman	Václav	Vlkov	477a
Holý	Adam	Výrava	472a
Honěk	Martin	Benátky	465r
Honěk	Jiřík	Rtyně	67r
Horák	Václav	Benátky	465r
Horák	Martin	Chloumek	482r
Horák	Václav	Librantice	306a
Horák	Jan	Libřice	97r
Horák	Václav	Mezilečí	213a
Horák	Pavel	Ples	249a
Horák	Mikuláš	Račice	458r
Horák	Jan	Rusek	380a,381r
Horák	Jiřík	Sověstice	463a
Horák	Jiřík	Újezdec	363r
Horčičková	Kateřina	Rožnov	78r
Horký	Pavel	Holohlavy	36a
Hornik	Jiřík	Ples	469r
Hornik	Jeroným	Skalice	476r

Hořinka	Mikuláš	Čistěves	465a
Hořinka	Petr	Máslojedy	160a
Hořinka	Jan	Máslojedy	464r
Hostinský	Jan	Černožice	46r,468r
Hostinský	Daniel	Černožice	48r,56a
Hostýnský	Martin	Hustířany	467a
Hošek	Jan	Holohlavy	32r
Housek	Adam	Holohlavy	461a
Houser	Mikuláš	Ples	469r
Hovorková	Dorota	Ples	253r
Hrabal	Václav	Skalice	476r
Hrachovec	Václav	Sendražice	106r,462r
Hrejs	Jan	Ples	469r
Hrnčič	Václav	Černilov	473r
Hrnčič	Jakub	Librantice	308r,310r
Hrnčířová	Anna	Divec	321a
Hroch	Vít	Hustířany	147a,151r,467a
Hrubý	Václav	Čistěves	166r
Hrubý	Adam	Ples	244a
Hrubý	Václav	Rožnov	79r,467r
Hrubý	Tobiáš	Rožnov	80a
Hruntar	Jiřík	Černilov	474a
Hruška	Jan	Benátky	88a
Hruška	Jiřík	Sověstice	463a
Hruška	Václav	Sověstice	463a
Hrůza	Kryštof	Černilov	301a
Hůba	Jakub	Librantice	472a
Hulbr	Jan	Benátky	465r
Hulvát	Jan	Jasenná	470r
Hunk	Michal	Žiželeves	481r
Husák	Pavel	Rožnov	79r
Hušek	Václav	Vlkov	230r
Hvězda	Jiřík	Neznášov	72r
Hvolský	Martin	Výrava	471r
Hvonše	Václav	Černilov	301a
Hýbrohor	Jiřík	Rozběřice	483r
Hylar	Adam	Libřice	96r
Hylmar	Jan	Malé Smiřičky	21r
Hynek	Václav	Čáslavky	53a,56a
Hynek	Jan	Čáslavky	55a,56a
Hynek	Martin	Jasenná	263a,470a
Hýnsk	Jiřík	Rtyně	468a

CH

Charvát	Mikuláš	Holohlavy	30r
Charvát	Václav	Semonice	61r,469a
Charvát Starší	Václav	Semonice	62r
Chlad	Jiřík	Výrava	285r,286a
Chlad	Martin	Výrava	286a,471r
Chládek	Jakub	Piletice	384r

Chloumek	Pavel	Žiželeves	481r
Chmelík	Jan	Habřina	136r
Chmelík	Jarolím	Rtyně	66a,468a
Chotský	Adam	Černožice	468r
Chotský	Václav	Habřina	466a
Chotský	Petr	Lužany	466r
Chrkovský	Adam	Sendražice	462a
Chroníř	Jan	Librantice	472r
Chrudimský	Martin	Svinary	388r
Chuchelský	Ferdinand	Černožice	468r
Churáček	Jan	Boháňka	400r
Churáček	Jan	Račice	458r
Chvalinský	Václav	Sendražice	109r
Chvistoň	Jiřík	Habřina	132r
Chyba	Václav	Holohlavy	34r
Chyba	Jakub	Lejšovka	357r
Chyba	Mikuláš	Mezilečí	217a
Chýba mladší	Jan	Hořiněves	180r
Chýba starší	Jan	Hořiněves	180r
J			
Jahoda	Jiřík	Klenice	483a
Jakl	Adam	Ples	246a
Jakl	Jíra	Ples	257a
Jakoubek	Jiřík	Holohlavy	34a
Jakoubek	Jiřík	Rožnov	78r
Jakoubek	Šimon	Vlkov	477a
Jambor	Jan	Holohlavy	32a
Janáček	Jiřík	Bukovina	369r
Janáček	Jan	Bukovina	475r
Janák	Jan	Černožice	468r
Janák	Adam	Hořiněves	178r
Jandík	Jan	Skalička	374a,376r
Janecký	Kryštof	Habřina	459a
Janok	Jíra	Libřice	471a
Janoušek	Ondřej	Bukovina	475r
Janoušek	Václav	Čibuz	476a
Janoušek	Samuel	Újezdec	362a
Jaroš	Jiřík	Černilov	294a
Jaroš	Václav	Ples	248r
Jaršíček	Václav	Račice	463r
Jasenský	Václav	Račice	122a,458a,463r
Javůrek	Jan	Lejšovka	357a
Jelen	Jan	Jasenná	470a
Jelínek	Mikuláš	Svinary	388a,394r
Jičínský	Václav	Brzice	208a
Jiranků	Jan	Mezilečí	214r
Jiránků	Martin	Mezilečí	213r
Jirásek	Matěj	Brzice	202r
Jirásek	Jakub	Brzice	205r,208a

Jirásek	Jiřík	Brzice	208a
Jirásek	Jan	Lejšovka	356a,357r
Jirka	Jiřík	Holohlavy	38a
Jirka	Jan	Libřice	93r
Jirousek	Adam	Hořiněves	177r
Jirousek	Matouš	Rusek	380a
Jirousek	Adam	Sendražice	107a,108r
Jle	Matouš	Černilov	293a
Jonášek	Jiřík	Bukovina	371a
Joneš	Václav	Semonice	59r
Josef	Martin	Vlkov	236r
Jošt	Matěj	Bukovina	369a
Jošt	Bartoloměj	Újezdec	475a
Jošt	Václav	Vlkov	477a
Junek	Václav	Skalice	338r
Jušta	Jeroným	Ples	254a
Juštka	Dorota	Vlkov	236a

K

Kabas	Matěj	Rusek	480r
Kabas	Tomáš	Rusek	480r
Kačena	Matěj	Sendražice	109a
Kačer	Lukáš	Černilov	297a
Kadaník	Václav	Maršov u Úpice	225a
Kadečka	Václav	Račice	120r
Kadeřávek	Jakub	Račice	124r
Kaliberský	Jan	Račice	120r
Kameník	Jan	Smiřice	11r
Kapler	Jiřík	Chloumek	407a
Karas	Jan	Hustířany	146r
Karel	Jiřík	Černilov	299a
Karel	Jakub	Černilov	474a
Karel	Jan	Jasenná	264a
Karel	Mikuláš	Jasenná	267r
Karel	Jiřík	Jasenná	470r
Karel	Jiřík	Ples	245a,246r
Karlů	Jakub	Jasenná	470a
Karlů	Jan	Jasenná	470a
Karnik	Martin	Jasenná	269a
Karpíšek	Václav	Holohlavy	36r
Kartička	Martin	Újezdec	475a
Kašpar	Šimon	Boháňka	482r
Kašpar	Václav	Hustířany	148a
Kašpar	Martin	Jasenná	273a,274r
Kašpar	Jan	Librantice	307a
Kašpar	Tobiáš	Librantice	309r
Kašpar	Jiřík	Maršov u Úpice	225r
Kašpárek	Jan	Doubrava	482r
Kautský	Jakub	Čáslavky	53r,56a
Kautský	Jakub	Černožice	45r

Kejzler	Jiřík	Máslojedy	160a
Keznar	Michal	Čistěves	165a
Kheslar	Jiřík	Černilov	292a
Khyndl	Adam	Rusek	380a
Klanz	Fridrich	Divec	322r
Klasatý	Jan	Černilov	294r
Klauz	Jan	Jasenná	266a
Klein	Hons	Brzice	207r
Klimesh	Jiřík	Černilov	473r
Klimesh	Matěj	Černožice	45a
Klýmková	Anna	Maňovice	482a
Knap	Jan	Máslojedy	464r
Knejslí	Jakub	Výrava	283a
Knejšík	Jan	Habřinka	397a
Knišík	Matěj	Výrava	471r
Kobos	Adam	Čistěves	465a
Kobrl	Martin	Rtyně	67a,468a
Kobrz	Matěj	Sendražice	462a
Kocián	Jan	Rusek	381r
Kočí	Jan	Malé Smiřičky	23a
Kohout	Martin	Jasenná	470a
Kolář	Lukáš	Vlkov	238r
Kolovratník	Mikuláš	Sendražice	106r,110r
Konečný	Jakub	Libřice	471a
Konečný	Lukáš	Ples	247r
Konečný	Václav	Ples	254a,254r
Koníř	Václav	Máslojedy	160a
Koníř	Václav	Piletice	385a
Kopecká	Anna	Mezilečí	217a
Kopecký	Tobiáš	Čistěves	165r
Kopecký	Václav	Čistěves	166a
Kopecký	Jiřík	Máslojedy	157a,158r,159a
Kopecký	Kryštof	Máslojedy	464r
Korbl	Petr	Klenice	483a
Kordina	Jan	Brzice	206a
Korečka	Mikuláš	Sendražice	104a,462a
Kosina	Matěj	Holohlavy	32r
Kosina	Mikuláš	Hořiněves	180a
Kosina	Jiřík	Hořiněves	459r
Kotek	Lukáš	Ples	244r
Kotlant	Mikuláš	Výrava	285a
Kotvald	Kryštof	Brzice	206r
Kouba	Jiřík	Rusek	379a
Koutník	Jan	Neznášov	73a
Koutník	Lukáš	Semonice	60a,469a
Koutník	Mikuláš	Sendražice	462r
Kovář	Ondřej	Černilov	301a
Kovář	Tomáš	Jasenná	266r,470a
Kovář	Petr	Žiželev	186a
Koza	Mikuláš	Rodov	461r

Koza	Adam	Sendražice	107a
Koza	Petr	Sendražice	109r
Koza	Jiřík	Sendražice	462r
Kozina	Václav	Sověstice	463a
Kožábek	Jan	Sendražice	462r
Koželuh	Jakub	Rožnov	81a
Kožešník	Matěj	Semonice	469a
Krabeš	Jan	Újezdec	363a
Král	Adam	Hubíles	476a
Král	Blažek	Jasenná	470a
Král	Jiřík	Lejšovka	478a
Králů	Jan	Brzice	208a
Krám	Šimon	Černilov	301r
Kramář	Jiřík	Maršov u Úpice	225r
Krátký	Jan	Smržov	477r
Kratochvíl	Jan	Rozběřice	197a
Kraus	Matouš	Divec	321r
Krčmář	Adam	Čistěves	465a
Krčmář	Vavřinec	Semonice	60a
Krejcar	Matouš	Černilov	474r
Krejcar	Adam	Černilov	299r
Krejčí	Pavel	Piletice	481a
Krejčí	Václav	Ples	253r
Krejzar	Martin	Jasenná	269a
Krejzlar	Michal	Smržov	347r
Kremera	Martin	Sendražice	102a,462a
Kroub	Lukáš	Librantice	472a
Kroub	Ondřej	Výrava	471r
Kroupa	Jiřík	Holohlavy	31r
Kroupa	Václav	Rodov	461r
Kroupa	Jiřík	Rodov	461r
Kroupa	Jiřík	Rožnov	78r
Kroupa	Jan	Semonice	469a
Kroupa	Václav	Žiželevs	185a
Krtička	Matěj	Libřice	94r
Krůpa	Václav	Čistěves	465a
Krušina	Martin	Máslojedy	156a,464r
Kryl	Petr	Černilov	474r
Kryl	Martin	Jasenná	265a
Kryl	Jakub	Jasenná	470a
Kryl	Jan	Libřice	94a
Kryle	Vít	Lejšovka	355r,478a
Kryle	Jan	Lejšovka	478a
Kryštof	Jiřík	Černilov	292r
Kryštof	Hanz	Černilov	293a
Kryštof	Jan	Černilov	473r
Kryštof	Jan	Habřina	466a
Kryštof	Jiřík	Libníkovice	316r
Kryštofová	Dorota	Číbuz	476a
Kryštofů	Jan	Rožnov	79a,81a,82r

Kříž	Jan	Bukovina	368r
Kříž	Jiřík	Ples	243r
Kříž	Jíra	Rusek	480r
Křovský	Jan	Jasenná	274r
Kuba	Diviš	Rozběřice	198a
Kuba	Mikuláš	Rozběřice	483r
Kuba	Pavel	Svinary	388r
Kubiček	Adam	Neznášov	71a
Kubík	Jiřík	Maňovice	482a
Kubka	Mikuláš	Bukovina	368a,475r
Kubka	Václav	Holohlavy	35r
Kučera	Jan	Brzice	206a
Kučera	Mikuláš	Libřice	471a
Kučera	Václav	Malé Smiřičky	24a
Kučera	Mikuláš	Ples	244a
Kučera	Jan	Račice	127a
Kučera	Václav	Výrava	283r
Kučera	Jiřík	Výrava	472a
Kudyvejs	Pavel	Újezdec	362r
Kudyvejs	Jan	Újezdec	363r
Kuchmistr	Jan	Smiřice	9r,14r
Kulhánek	Martin	Hořiněves	179r
Kulhánek	Mikuláš	Máslojedy	155r
Kulhánek	Tobiáš	Ples	252r
Kulhánek	Václav	Výrava	285r
Kulhavý	Jan	Benátky	88a
Kulič	Jan	Rtyně	468a
Kumpar	Pavel	Habřina	466a
Kunc	Ondřej	Semonice	62r
Kunc	Václav	Semonice	469a
Kusý	Jan	Lípa	173a
Kutych	Jarolým	Hubíles	476a
Kutych	Jakub	Újezdec	475a
Kutých	Jeroným	Újezdec	475a
Kužel	Václav	Černilov	301a
Kužel	Martin	Ples	252a
Kvasnička	Pavel	Malé Smiřičky	22r
Kverka	Jan	Hořiněves	459r
Kyncl	Pavel	Jasenná	265r
Kyndl	Jan	Jasenná	267a
Kyndl	Kryštof	Jasenná	270r,470r
Kyndl	Mikuláš	Jasenná	470r

L

Lader	Adam	Lejšovka	359a
Lader	Adam	Smržov	348r
Lejp	Jan	Jasenná	270r
Lejpa	Petr	Jasenná	266r
Lejsek	Jan	Brzice	208a
Lejšnar	Martin	Libřice	93r,94r

Lencman	Adam	Habřina	134r
Lešner	Jan	Libřice	95a
Lhota	Jiřík	Maňovice	404r
Lhotský	Petr	Hustířany	148r,149a,151r
Lhotský	Pavel	Lužany	141a
Líbal	Václav	Jasenná	270a
Líbal	Ondřej	Jasenná	273r
Ličko	Jakub	Rodov	116a
Lipský	Matěj	Hořiněves	178a
Lišovský	Havel	Bukovina	475r
Lochman	Václav	Černilov	297a,302a
Lochman	Adam	Černilov	473a
Lochman	Lukáš	Libřice	93a,99a
Lochman	Václav	Výrava	280a
Lorenc	Adam	Librantice	311r
Lorenc	Lukáš	Librantice	472a
Loukart	Daniel	Smiřice	9r
Loukhart	Jan	Malé Smiřičky	22a,25a
Ludr	Jakub	Mezilečí	214a
Lukáš	Jan	Piletice	481a
Lumenda	Jan	Skalice	342r
Lusk	Lukáš	Piletice	481a
Lýse	Matouš	Svinary	389a
Lysý	Martin	Rožnov	80r
Lysý	Václav	Vlkov	477a

M

Macek	Lukáš	Výrava	282r
Mačatka	Václav	Brzice	208a
Maděra	Tobiáš	Jasenná	272r
Macháň	Jiřík	Habřina	133a,136r
Macháň	Pavel	Habřina	133r,466a
Macháň	Mikuláš	Habřina	135a
Machek	Jan	Skalice	341r
Machek	Václav	Skalice	342a,476r
Makalous	Jan	Ples	256a
Makota	Adam	Čistěves	465a
Malina	Václav	Librantice	307a
Malý	Petr	Černilov	473a
Malý	Linhart	Černožice	468r
Malý	Jiřík	Jasenná	262a
Malý	Pavel	Librantice	307r
Malý	Václav	Librantice	311a,312a
Malý	Michal	Librantice	472r
Malý	Petr	Mezilečí	217a
Malý	Petr	Račice	121a
Malý	Jiřík	Výrava	284a
Mamovský	Mikuláš	Žiželevs	481r
Marák	Jan	Piletice	481a
Marek	Václav	Rodov	115r

Marek	Jan	Smiřice	9a
Marek	Jan	Vlkov	237a
Mareš	Viktorin	Výrava	281r
Mareš	Samuel	Výrava	471r
Marha	Václav	Černožice	45a
Marha	Václav	Smržov	352a
Marková	Kateřina	Mezilečí	217a
Marků	Martin	Jasenná	272a
Marolý	Jan B.	Černilov	473a
Marštalka	Jan	Bukovina	369r
Maršů	Petr	Výrava	471r
Martin	Jiřík	Lužany	140r
Martinec	Martin	Jasenná	264r,274r
Martinek	Václav	Malé Jeřičky	193a
Martínek	Václav	Habřina	459a
Maryška	Pavel	Hubiles	333r
Maryška	Jan	Smržov	477r
Maťák	Jiřík	Mezilečí	215a,218r
Maťák	Jiřík	Skalice	339a,340a,476r
Matějíček	Václav	Holohlavy	29a,460r
Matouš	Jan	Jasenná	273r,470r
Matouš	Martin	Skalička	375r
Matoušek	Jiřík	Malé Smiřičky	24a
Matoušková	Dorota	Hořiněves	459r
Matuška	Jeroným	Librantice	308a
Matyáš	Václav	Žiželeves	186a
Matys	Jan	Habřina	466a
Matys	Adam	Vlkov	477a
Maxinský	Jan	Ples	246r
Medek	Martin	Černilov	301r
Meier	Pavel	Jasenná	271r
Mejsnar	Jan	Divec	323r
Meloun	Václav	Černožice	48a,56a
Mencl	Matouš	Brzice	207r
Mertlík	Pavel	Mezilečí	215r
Mezlecká	Kateřina	Černilov	302a
Mezlecký	Petr	Smiřice	8a
Mičko	Adam	Smiřice	7a
Michálek	Jakub	Holohlavy	34r,461a
Michálek	Jiřík	Skalice	338r
Michek	Jan	Jasenná	268r
Michek	Mikuláš	Jasenná	470a
Michka	Jan	Jasenná	263r
Mikulanda	Jan	Smiřice	14r
Mikulášek	Jan	Habřina	459a
Mikulášek	Václav	Sendražice	107r,110r
Mikulášek	Jan	Sendražice	462r
Mikulášů	Petr	Habřinka	396r
Mikulášů	Jiřík	Librantice	308r,312a
Mikulášů	Petr	Račice	464a

Milzánek	Martin	Račice	458r
Mitisek	Petr	Lužany	466r
Mládek	Jakub	Piletice	385a
Mladý	Václav	Skalice	476r
Mlejnek	Matěj	Brzice	203a
Mlynář	Kryštof	Boháňka	401a
Modrý	Jan	Mezilečí	217a
Modrý	Pavel	Sendražice	105a,110r
Modrý	Václav	Skalice	339r
Modrý	Jan	Vlkov	237r
Mokos	Martin	Holohlavy	460r
Morávek	Martin	Černilov	296a
Morávek	Jan	Lípa	172r
Morávek	Václav	Lužany	143a
Motavousek	-	Sendražice	462a
Mozlecký	Petr	Smržov	347r,348a
Mrákota	Jan	Hořiněves	179a
Mrákota	Vávra	Jasenná	269r,470a
Mrákota	Ondřej	Ples	252r
Mrákota	Jan	Ples	257a
Mrdek	Václav	Svinary	388r
Mrdek	Jan	Svinary	389r,394r
Mrdek	Matěj	Svinary	390a
Mrdlo	Martin	Smiřice	9a,12r
Mrkos	Tobiáš	Holohlavy	29r
Muhal	Blažek	Smržov	477r
Myslivec	Pavel	Žiželevs	189r

N

Nedobyl	Václav	Hořiněves	459r
Nejman	Jiřík H.	Černilov	297r,302a
Nejman	Eliáš	Černilov	474r
Nejman	Adam	Černilov	473r
Nejman	Jan	Divec	323a
Nejmon	Matouš	Žiželevs	188a
Němeček	Jan	Žiželevs	481r
Neuman	Adam	Lejšovka	355a,478a
Nopašický	Jiřík	Skalička	480a
Nosek	Jan	Lípa	172r
Nováček	Jiřík	Vlkov	477a
Nováčková	Kateřina	Černožice	468r
Novák	Martin	Benátky	87a
Novohradský	Martin	Smiřice	12a,16a,36r
Novotná	Vanda	Sendražice	462a
Novotný	Jan	Benátky	86r
Novotný	Jíra	Habřina	459a
Novotný	Martin	Hustířany	149r
Novotný	Mates	Libřice	471a
Novotný	Pavel	Sendražice	103r,110r
Novotný	Jan	Vlkov	232a

Novotný	Jakub	Výrava	286r
Novotný	Tobiáš	Žiželeves	187r
Nýmon	Adam	Jasenná	470a
O			
Ouštecký	Daniel	Račice	126r
P			
Pacalt	Jan	Černilov	295a
Pacalt	Martin	Černilov	299r,302a
Pacalt	Matouš	Černilov	473r
Pacalt	Pavel	Jasenná	470r
Pacalt	Jiřík	Svinary	389a,394r
Pacelt	Tobiáš	Ples	248a
Paděra	Jan	Žiželeves	185r
Pamánek	Jan	Librantice	310a
Pařízek	Jiřík	Librantice	309a
Pařízek	Jan	Rodov	114a,117a
Pašok	Jíra	Ples	469r
Pátek	Jan	Libřice	471a
Pátek	Pavel	Skalice	476r
Pátek	Matěj	Smržov	349a,352a
Pátek	Adam	Vlkov	236a
Pátková	Marta	Ples	247a
Patočka	Jan	Čistěves	164r
Patriarcha	Jiřík	Librantice	312a
Patriarcha	Petr	Svinary	389r,394r
Paur	Jan	Libřice	97a
Paura	Pavel	Libřice	92a,471a
Pauz	Jiřík	Žiželeves	188a
Pavelka	Šimon	Benátky	465r
Pavelka	Václav	Ples	469r
Pavelka	Václav	Sověstice	463a
Pavlásek	Martin	Malé Smiřičky	23r
Pavlů	Mikuláš	Jasenná	470a
Pavlů	Ondra	Rožnov	79a
Pavlů	Jakub	Rožnov	467r
Pavlů	Tobiáš	Skalička	480a
Pecen	Matěj	Benátky	87r
Pecen	Jan	Benátky	465r
Pecen	Jiřík	Máslojedy	156a,464r
Pechan	Václav	Jasenná	270r
Pechovský	Václav	Hustířany	467a
Pekárek	Jan	Benátky	86a,89a
Pekárek	Jan	Piletice	384a
Pelec	Jan	Černilov	474a
Peliš	Tomáš	Holohlavy	33r
Perný	Matěj	Výrava	284a
Pes	Tomáš	Černilov	474a
Petera	Adam	Holohlavy	35a

Petr	Matyáš	Malé Jeřičky	193a
Petráček	Jakub	Habřina	136r
Petrášek	Vít	Skalice	476r
Petroň	Jiřík	Rtyně	468a
Petrů	Jan	Jasenná	470a
Petrů	Pavel	Žiželevs	187a
Pilc	Tomáš	Černilov	296a,302a
Pilc	Matouš	Libřice	97a
Piletický	Jiřík	Brzice	208a
Piskáček	Václav	Boháňka	401a
Pišek	Martin	Habřina	466a
Pišek	Jan	Holohlavy	461a
Pitr	Martin	Malé Smiřičky	23a,25r
Pláteník	Andrej	Račice	458r
Plec	Martin	Libřice	471a
Plhal	Jan	Ples	253a
Pobučík	Jan	Černožice	468r
Podaný	Adam	Malé Smiřičky	21r
Podolník	Jan	Librantice	472r
Poduška	Jan	Divec	473a
Poduška	Jakub	Jasenná	266a
Podzimek	Jan	Čistěves	166a
Podzimek	Jan	Lužany	143a
Podzimek	Václav	Malé Smiřičky	23a
Podzimek	Pavel	Ples	249r
Podzimek	Jiřík	Rozběřice	197r
Podzimek	Pavel	Rozběřice	197r
Pokorný	Mikuláš	Rtyně	66a
Poláček	Pavel	Lejšovka	357r
Polák	Ondřej	Klenice	483a
Polák	Jiřík	Klenice	483a
Polák	Havel	Klenice	483a
Polák	Ondřej	Maňovice	404a
Polák	Jiřík	Piletice	481a
Polák	Matěj	Sendražice	109r
Polický	Lukáš	Holohlavy	33a
Potměšil	Pavel	Neznášov	71r,74r
Povstal	Jan	Vlkov	477a
Prachař	Mikuláš	Malé Jeřičky	194r
Prašeda	Jiřík	Sendražice	462a
Prašenda	Jiřík	Lužany	143a
Pražák	Jan	Máslojedy	158a
Pražák	Jiřík	Sendražice	462r
Prind	Tomáš	Černilov	473r
Prokeš	Jan	Černilov	293a,473r
Prokeš	Adam	Černilov	295r
Prokeš	Šimon	Librantice	472a
Prokeš	Mikuláš	Lípa	171r
Prokeš	Jan	Lípa	172a
Prokop	Jan	Brzice	203r

Propílek	Jan	Hořiněves	179a
Provazník	Lukáš	Černilov	293r
Provazník	Šimon	Černilov	298r
Provazník	Jiřík	Černilov	301r
Přerovský	Tobiáš	Čáslavky	53r
Příhoda	Václav	Smiřice	9r,14r,31a
Psotnička	Václav	Semonice	62a
Pták	Martin	Libřice	96r
Pulda	Matěj	Klenice	483a
Pultar	Jan	Bukovina	475r
Pultar	Pavel	Divec	321a
Pultar	Mikuláš	Hubíles	333a,334a,476a
Pulter	Pavel	Libřice	95r
Pultr	Tomáš	Divec	323r
Pur	Václav	Ples	243a
Půr	Adam	Ples	469r
Purkrabic	Jiřík	Žiželeves	481r
R			
Rada	Václav	Žiželeves	185a
Raus	Jan	Rodov	115a,117a
Rejdlák	Jakub	Brzice	203r
Rejchl	Jan	Skalice	340r,476r
Rejchl	Václav	Skalice	476r
Rezek	Tobiáš	Čáslavky	54a
Rezek	Petr	Černožice	46a,468r
Rezek	Tobiáš	Černožice	468r
Rezek	Václav	Neznášov	72a,73a
Rezek	Šimon	Semonice	61a
Rezek	Václav	Vlkov	233a
Rezek	Pavel	Vlkov	477a
Rouš	Petr	Račice	458a
Rožnovský	Mikuláš	Lejšovka	478a
Rubin	Jakub	Doubrava	482r
Runkas	Matěj	Librantice	306r
Runkas	Jakub	Mezilečí	217a
Rusecký	Jan	Skalice	340r
Rybička	Martin	Újezdec	475a
Rýdl	Jan	Černožice	31a,47a,48r,49a,54a
Rýhl	Pavel	Bukovina	475r
Rychtář	Jiřík	Jasenná	470r
Rychtář	Adam	Račice	463r
Rýnský	Matěj	Smiřice	8r
Ř			
Ředický	Jan	Jasenná	470r
Řeháčková	Zuzana	Račice	458a
Řeháčková	Anna	Račice	458r
Řeháčková	Dorota	Vlkov	237r
Řehák	Jan	Čáslavky	54r,56a

Řehák	Jan	Číbuz	328r,476a
Řehák	Jiřík	Divec	473a
Řehák	Bartoš	Hořiněves	178a
Řehák	Petr	Hořiněves	459r
Řehák	Jan	Hustířany	148r
Řehák	-	Hustířany	467a
Řehák	Štěpán	Ples	246a
Řehák	Havel	Ples	469r
Řehák	Jan	Račice	463r
Řehák	Lukáš	Vlkov	231r
Řehák	Tobiáš	Vlkov	235a
Řejslík	Pavel	Libřice	471a
Řezáč	Jiřík	Jasenná	272a
Řezník	Kryštof	Smiřice	13a
Řiha	Jan	Hořiněves	177a
Řiha	Adam	Hubiles	476a
Řiha	Adam	Malé Smiřičky	22r,37a
Řiha	Jeroným	Skalice	476r
Řiha	Lukáš	Újezdec	362r,475a
Řiha	Jan	Vlkov	238a
Řiha	Tobiáš	Výrava	280a
Řiha	Pavel	Výrava	471r
Řihů	Jan	Smržov	477r

S

Sádka	Matěj	Výrava	472a
Sadovský	Václav	Benátky	88a
Sahar	Linhart	Žiželeves	481r
Saks	Michal	Újezdec	362a
Salosa	Michal	Holohlavy	31a
Sameček	Duchoslav	Vlkov	235r
Sap	Michal	Smržov	347r,348a
Sázecký	Adam	Černilov	473a
Sedláček	Josef	Holohlavy	38a
Sedláček	Jiřík	Rusek	480r
Sedláčková	Dorota	Habřina	466a
Sedlák	Jan	Skalice	476r
Sedlák	Jiřík	Svinary	389r,394r
Sehnoutka	Adam	Holohlavy	29r
Sehnoutka	Jan	Sendražice	109a
Sehnoutka	Václav	Smiřice	13a
Semmka	Dorota	Boháňka	401a
Severa	Jan	Ples	252a
Severa	Jiřík	Ples	252r
Sežral	Petr	Sendražice	108r
Shejbal	Václav	Rtyně	67a,468a
Shejbal	Jiřík	Rtyně	68a,468a
Sirůček	Tomáš	Habřinka	397a
Sirůček	Nikodym	Holohlavy	30a
Skákal	Pavel	Neznášov	72r

Skála	Vavřinec	Vlkov	236r
Skalický	Jan	Černilov	297r,302a
Skalický	Jan	Libníkovice	316r,317r
Skalický	Tobiáš	Neznášov	71r
Skalický	Matěj	Neznášov	74r
Sklenář	Jiřík	Rozběrice	198a
Skop	Jiřík	Výrava	471r
Skrovný	Havel	Bukovina	369a
Skrovný	Jan	Číbuz	329a
Skrovný	Mikuláš	Vlkov	237a
Skrovný	Jan	Výrava	280r
Sládek	Matěj	Rožnov	467r
Sládek	Tomáš	Smiřice	7r
Sláma	Vít	Černožice	45r,56a
Sláma	Václav	Ples	255r
Sláma	Jakub	Račice	463r
Slanař	Matěj	Černožice	47r
Slavík	Jan	Jasenná	267r,470a
Slavík	Adam	Jasenná	470a
Slavík	Jakub	Smržov	349r,352a
Slezák	Václav	Holohlavy	37r
Slezák	Adam	Jasenná	265r
Slezák	Jiřík	Jasenná	272a
Slezák	Valenta	Jasenná	470r
Slezák	Jan	Jasenná	470r
Slezák	Jiřík	Smržov	352a
Smeták	Jakub	Máslojedy	464r
Smotlaka	Jan	Rtyně	67r,468a
Smotlaka	Matouš	Vlkov	234a
Smotlaka	Ondřej	Vlkov	477a
Sněženský	Adam	Černilov	292r
Sochor	Michal	Černilov	298a
Souček	Lukáš	Bukovina	367r,371a
Souček	Matěj	Rozběrice	197r
Sovák	Jan	Boháňka	482r
Sovák	Jiřík	Malé Smiřičky	22a
Sovák	Adam	Malé Smiřičky	23r
Sovák	Václav	Máslojedy	464r
Sovák	Marek	Skalička	375a,376r
Spánková	Alžběta	Rusek	480r
Srdce	Kryštof	Černilov	300a,301a,474r
Srkal	Petr	Semonice	59a,469a
Srkal	Matěj	Semonice	61a
Stach	Mikuláš	Semonice	61r
Staněk	Tomáš	Vlkov	234r
Stanislav	Jan	Boháňka	482r
Stehlík	Jan	Hořiněves	183a
Stejskal	Václav	Hořiněves	459r
Stracovský	Tobiáš	Svinary	391r
Straka	Jan	Malé Smiřičky	21a,25a

Strakonický	Jan	Lejšovka	359a
Strakonický	Jan	Smiřice	9a,17a
Stránský	Adam	Holohlavy	460r
Stránský	Václav	Lípa	171r
Strýček	Eliáš	Maňovice	404a,482a
Strýček	Václav	Žiželevs	481r
Stříbrný	Václav	Piletice	481a
Stupka	Matěj	Mezilečí	216a
Stýlková	Magdaléna	Libřice	471a
Suchánek	Václav	Habřina	132a,466a
Suchánek	Jan	Habřina	132a,466a
Suchánek	Mikuláš	Habřina	134r
Suchánek	Zikmund	Hořiněves	178r
Suchánek	Jan	Sovědice	463a
Suchánek	Adam	Vlkov	238r
Suchánková	Anna	Habřina	136a
Svaták	Adam	Rožnov	467r
Svatoš	Václav	Žiželevs	187r
Svíčka	Adam	Neznášov	74r
Svoboda	Jiřík	Bukovina	475r
Svoboda	Tobiáš	Mezilečí	214r
Svoboda	Adam	Mezilečí	216r
Svobodka	Anna	Proruby	221r
Sychrovský	Tobiáš	Vlkov	235r
Syrovátko	Mikuláš	Jasenná	264r,470a
Syrový	Václav	Máslojedy	464r

Š

Šafář	Martin	Černilov	474r
Šafář	Jiřík	Hořiněves	181a
Šafář	Adam	Lípa	173a
Šafář	Jan	Lípa	173a
Šafář	Matouš	Neznášov	73r
Šafránek	Václav	Výrava	279r
Šambera	Jakub	Máslojedy	158a
Šandera	Mikuláš	Hustířany	149r
Šandera	Jiřík	Piletice	384r
Šandera	Matěj	Piletice	385a
Šaršoun	Jan	Smiřice	8a
Šedivec	Jan	Rodov	114a
Šedivka	Jan	Brzice	201a
Šedivka	Jiřík	Brzice	201r
Šedivý	Václav	Lužany	140r,466r
Šedivý	Jakub	Lužany	466r
Šedivý	Jan	Rodov	461r
Šedka	Jiřík	Svinary	388a,390a
Šejn	Mikuláš	Ples	246r
Šejn	Tobiáš	Svinary	391r
Šemera	Jan	Brzice	207a
Šenk	Václav	Ples	253r,254a

Šíc	Martin	Smiřice	12r
Šifnar	Martin	Ples	248a
Šilhavý	Václav	Sendražice	108a
Šimon	Jan	Librantice	307r
Šimon	Petr	Neznášov	72a
Šimounda	Jiřík	Výrava	471r
Šindl	Martin	Žiželevs	482a
Širalc	Nikodym	Holohlavy	460r
Širůček	Tomáš	Račice	464a
Šiša	Jan	Vlkov	232r,233r
Šítka	Adam	Máslojedy	156r
Šklíba	Jan	Ples	469r
Škrobar	Tomáš	Malšova Lhota	394r
Škvor	Václav	Benátky	465r
Škvrna	Matěj	Benátky	86a,87r,89a
Škvrna	Jan	Sendražice	462a
Šmidt	Adam	Žiželevs	188r
Šofr	Jan	Brzice	206r
Šolc	Jan	Jasenná	470r
Šon	Václav	Chloumek	407a
Šotola	Jan	Smržov	347a,352a
Špatenka	Martin	Mezilečí	213a,213r
Špatenka	Jan	Mezilečí	217a
Špelda	Václav	Ples	469r
Špička	Václav	Smiřice	7r,39r
Šprinar	Matěj	Lužany	141a,143a
Šprynar	Jindra	Jasenná	266a
Šprynar	Václav	Jasenná	264r,271a,271r
Šprynar	Jiřík	Jasenná	274a
Šrám	Jiřík	Černilov	300a
Šrám	Lukáš	Černilov	301a,302a
Šrám	Ondřej	Černilov	474r
Šrám	Václav	Hořiněves	177a
Šrám	Tobiáš	Máslojedy	156r
Šrám	Jan	Račice	121a,464a
Šrám	Jan	Rozběřice	197a
Šrámek	Jan	Svinary	389a
Šrůma	Jan	Máslojedy	464r
Štancl	Martin	Černilov	297a,474a
Šteklar	Jan	Černilov	473r
Šteklar	Jan	Ples	254r
Štěpán	Jan	Hustířany	146r
Štěpán	Adam	Jasenná	271a,470r
Štěpán	Jan	Ples	251a
Štěpánek	Adam	Černilov	297r,474a
Štillar	Martin	Žiželevs	187a
Štípař	Mikuláš	Malé Smiřičky	23r
Štípek	Mikuláš	Hustířany	147r,151r
Štros	Jíra	Libřice	97r
Šturma	Jan	Jasenná	274r

Štýpek	Štěpán	Hustířany	467a
Šulc	Adam	Žiželeves	481r
Šust	Martin	Holohlavy	36a,40a
Šust	Jan	Smržov	346r
Šutina	Mikuláš	Máslojedy	464r
T			
Taraba	Jan	Račice	122r,126r,458a
Tejvar	Adam	Skalička	374r,480a
Teplý	Jakub	Ples	257a
Tesař	Václav	Čistěves	164r
Tesař	Jan	Čistěves	465a
Tesař	Balcar	Jasenná	270a
Tesař	Jan	Libřice	97r
Tesař	Petr	Rožnov	78a
Těšínský	Matěj	Chloumek	407a
Tkadlec	Vít	Hořiněves	459r
Tlapa	Martin	Brzice	203a
Tomáš	Lukáš	Jasenná	264a
Tomáš	Pavel	Semonice	469a
Tomášek	Václav	Černilov	299a
Tomášek	Jiřík	Černožice	45r,56a
Tomášů	Jíra	Librantice	472r
Tomášů	Jíra	Rožnov	80r,82r
Tomek	Václav	Hořiněves	179r
Tomek	Matěj	Hořiněves	459r
Tomek	Jan	Máslojedy	160a
Trnka	Martin	Mezilečí	217a
Trolinský	Adam	Račice	464a
Truneček	Václav	Číbuz	328a
Truneček	Jarolím	Újezdec	363r,475a
Třešňáková	Barbora	Brzice	205a
Tuček	Jan	Jasenná	273a
Tůma	Jan	Smržov	477r
Turnaj	Mikuláš	Číbuz	328a,329a
Turnaj	Mikuláš	Skalice	338a,340a
Tvrdý	Tomáš	Račice	125a
Tyč	Eliáš	Ples	247r
Tylš	Jan	Brzice	205r
Tylš	Matouš	Mezilečí	215r
U			
Uher	Bartoloměj	Librantice	312a
Ústecký	Daniel	Smiřice	8r
Uzdil	Jan	Rtyně	66r,468a
V			
Vacek	Jan	Černilov	473r
Vacek	Adam	Černilov	474a
Vacek	Jiřík	Lužany	141r,143a
Vacek	Jan	Žiželeves	481r

Vach	Petr	Bukovina	475r
Vach	Jan	Černožice	468r
Vach	Jan	Lužany	140a
Vach	Jiřík	Neznášov	467r
Vach	Martin	Račice	464a
Vach	Pavel	Skalice	338a
Vachek	Jan	Černilov	294a
Vachek	Jan	Lejšovka	357a
Vachek	Vavřinec	Račice	125r,127a
Vachová	Dorotka	Vlkov	230r,477a
Vajman	Adam	Černilov	473r
Vajman	Jakub	Černilov	474a
Valášek	Lukáš	Hustířany	149a,151r
Valášek	Jan	Hustířany	467a
Valášek	Mikuláš	Lužany	466r
Valášek	Matouš	Neznášov	73r
Valášek	Václav	Semonice	62a,62r
Valášek	Jiřík	Semonice	469a
Valášek	Jan	Smiřice	11r,14r,31a
Valc	Matouš	Librantice	309r
Válek	Jiřík	Hořiněves	177r
Válek	Petr	Hořiněves	180a
Válek	Jeroným	Ples	256r
Valenta	Adam	Lejšovka	359a
Valtr	Petr	Černilov	474r
Vámků	Matěj	Lípa	173a
Vanclová	Johana	Ples	469r
Vančura	Pavel	Černilov	300r,301r
Vančura	Jan	Malé Smiřičky	21r
Vančůrková	Magdaléna	Černilov	474r
Vaněk	Jan	Holohlavy	32r
Vaňků	Jan	Lípa	171a
Vaňků	Martin	Račice	127a
Vaňour	Jiřík	Máslojedy	159a
Vanýs	Jan	Rozběřice	483r
Vávra	Adam	Ples	469r
Vávra	Václav	Vlkov	477a
Vavrouský	Jakub	Račice	458a
Vavrouška	Jan	Habřinka	396r
Vávrů	Jan	Mezilečí	214a
Vávrů	Václav	Mezilečí	216a
Vávrů	Jakub	Račice	463r
Vavřinec	Adam	Hořiněves	179r
Včelička	Jan	Sendražice	108r
Vejběra	Jakub	Račice	125a
Vejmanovský	Jiřík	Čistěves	165r
Vejroch	Jan	Černilov	293r
Vejroch	Jiřík	Černilov	473r
Vejrovský	Jan	Brzice	202a,204a
Velc	Ondřej	Výrava	282r

Velichovský	Matěj	Ples	469r
Venclávek	Jiřík	Boháňka	482r
Veselský	Mikuláš	Černilov	294r
Veverka	Jiřík	Libřice	95a
Veverka	Jan	Rodov	116a
Vikda	Václav	Habřina	135a
Vilík	Jiřík	Černilov	473a
Vilinger	Štěpán	Smiřice	8r
Višek	Jiřík	Ples	251r,256a
Vítek	Václav	Lužany	466r
Vítek	Jíra	Račice	458a
Vítů	Jiřík	Mezilečí	217a
Viznar	Martin	Výrava	279a
Vlček	Petr	Ples	245r
Vlček	Jan	Ples	257a
Vlk	Jiřík	Jasenná	274a,470r
Vočenáš	Jan	Holohlavy	461a
Vočenáš	Mikuláš	Skalice	342r
Vodička	Jan	Černožice	47r,56a
Vodička	Jan	Smiřice	13r
Vodlábek	Jíra	Rožnov	467r
Vojtěch	Matěj	Máslojedy	157r,159r
Vojtěch	Burian	Máslojedy	464r
Vojtěch	Mikuláš	Rodov	114r
Vojtěch	Jiřík	Rodov	114r
Vojtěch	Adam	Žiželevs	188r
Vojtěchová	Dorota	Rodov	115r
Vojtěchů	Václav	Čistěves	165r
Vojtěchů	Jan	Máslojedy	155a
Vojtěchů	Tomáš	Rodov	461r
Volák	Mikuláš	Lejšovka	356r
Volák	Jeroným	Ples	245r
Volánek	Jan	Brzice	206r
Voltr	Matouš	Černilov	300r
Voltr	Jan	Divec	323a
Voltr	Jiřík	Librantice	308r
Voltr	Matouš	Výrava	282a
Voltr	Pavel	Výrava	284r
Vondráček	-	Malšova Lhota	394a
Vondráček	Petr	Sendražice	462r
Vostraček	Matouš	Skalička	375r,376r
Vostřebal	Matouš	Výrava	280r,281a,472a
Vozabl	Jakub	Rodov	115r
Vozounek	Martin	Račice	464a
Voženílek	Matěj	Rožnov	79a
Všetečka	Václav	Smržov	346a,347r,348a
Vyhnálek	Eliáš	Ples	250r,255a
Vyhnálek	Jiřík	Rodov	115a,117a
Výravský	Václav	Rusek	379a
Výravský	Pavel	Žiželevs	186r

Vyskočil	Adam	Sendražice	105a
Vytahlo	Jan	Žiželeves	482a
Z			
Záběra	Adam	Račice	464a
Zadura	Petr	Skalice	476r
Zachariáš	Kryštof	Libníkovice	316r
Zajdl	Martin	Brzice	202a
Zákravský	Jakub	Výrava	281r
Zákravský	Lukáš	Výrava	283r
Zámečník	Jakub	Smiřice	11a
Záveský	Bartoloměj	Lípa	171r
Zbrojník	Matěj	Máslojedy	160a
Zdarková	Kateřina	Semonice	469a
Zdeněk	Jiřík	Újezdec	475a
Zderaský	Jan	Boháňka	400a
Zderazský	Jan	Ples	251r
Zelený	Jan	Jasenná	262r,263r
Zich	Jan	Čistěves	165a
Zich	Václav	Čistěves	465a
Zich	Václav	Ples	250a
Zich	Tobiáš	Ples	253a
Zikmundů	Jan	Lužany	466r
Zilvar	Jakub	Černilov	296a,474a
Zilvar	Ondřej	Librantice	308a
Zilvar	Jan	Librantice	472r
Zilvar	Pavel	Smržov	347r,348a,349a,352a
Zirků	Pavel	Lejšovka	478a
Zitka	Václav	Holohlavy	35r
Zlha	Jiřík	Černilov	473r
Zmrhal	Tobiáš	Skalička	374a
Zoldan	Adam	Hustířany	467a
Zolman	Jan	Semonice	60r
Zolman	Adam	Vlkov	233r
Zounar	Jakub	Skalička	375a,376r
Zralka	Václav	Rožnov	81a
Zralka	Adam	Semonice	60r
Zumpaský	Jan	Hustířany	467a
Zvolský	Jan	Černilov	298r,474a
Zvoneš	Josef	Malé Jeřičky	194r
Zvoník	Kryštof	Holohlavy	35a
Ž			
Žežulka	Jan	Malé Jeřičky	193r,194r
Žežulka	Jiřík	Ples	250r,251a
Žoldán	Václav	Rodov	116a

6.3 Věcný rejstřík

věc	obec	strana
B		
bažantice, revíry	-	3r,17a,487r,488a
C		
cihelna	-	3r,486r
D		
dvůr Zámecký	Smiřice	3a,420a,420r
dvůr Žiželeveský	Žiželeves	3a,426a,426r
dvůr Holohlavský	Holohlavy	3a,421a,421r
dvůr Hořiněvský	Hořiněves	3a,425a,425r
dvůr Libníkovický	Libníkovice	3a,430r,431a
dvůr Lipský	Lípa	3a,427a,427r
dvůr Neznašovský	Neznašov	3a,423a,423r
dvůr Pleský	Ples	3a,428r,429a
dvůr Rodovský	Rodov	3a,424a,424r
dvůr Rozběřický	Rozběřice	3a,428a
dvůr Rusecký	Rusek	3a,429r
dvůr Svinárský	Svinary	3a,430a
dvůr Šlukendorfský	-	3a,431r
dvůr Zderazký	Zderaz	3a,422a,422r
G		
grunt A. Bukova	Bukovina	367a
grunt A. Neumana	Lejšovka	355a
grunt A. Sněženského	Černilov	292r
grunt A. Šitky	Máslojedy	156r
grunt Axlerovský	Černilov	292a
grunt Binarovský	Černilov	294r
grunt H. Bizy	Libřice	96a
grunt H. Skrovného	Bukovina	369a
grunt J. Bílka	Čáslavky	54r
grunt J. Bizy	Libřice	96a
grunt J. Haudkovského	Černilov	300a
grunt J. Horáka	Libřice	97r
grunt J. Kaliberského	Račice	120r
grunt J. Klauze	Jasenná	266a
grunt J. Kučery	Račice	127a
grunt J. Matouše	Jasenná	273r
grunt J. Michka	Jasenná	263r
grunt J. Novotného	Vlkov	232a
grunt J. Rejchle	Skalice	340r
grunt J. Šedivce	Rodov	114a
grunt J. Vlka	Jasenná	274a

grunt Janoušovský	Bukovina	368r
grunt K. Dvorského	Holohlavy	30r
grunt K. Dvorského	Sendražice	102a
grunt Kazuklovský	Černilov	299r
grunt Kozákovský	Smržov	374a
grunt Kutychlovský	Hubíles	333r
grunt M. Angela	Černilov	298r
grunt M. Blaška	Smržov	350a
grunt M. Groška	Vlkov	231a
grunt M. Hynka	Jasenná	263a
grunt M. Korečka	Sendražice	104a
grunt M. Krejzara	Jasenná	269a
grunt M. Kubky	Bukovina	368a
grunt M. Lýseho	Svinary	389a
grunt M. Petra	Malé Jeřičky	193a
grunt Mlčkovský	Újezdec	363a
grunt P. Holce	Habřina	132r
grunt P. Paura	Libřice	92a
grunt P. Pultary	Divec	321a
grunt P. Rezka	Černožice	46a
grunt P. Vančury	Černilov	300r
grunt po T. Kovářovi	Jasenná	266r
grunt S. Hampla	Výrava	284r
grunt Slavíkovský	Ples	248r
grunt Stainkovský	Černožice	49a
grunt Syrovátkovský	Jasenná	264a
grunt T. Hanzlíčka	Piletice	384r
grunt T. Maděry	Jasenná	272r
grunt V. Bahny	Habřina	134a
grunt V. Birky	Výrava	279a
grunt V. Hejcmana	Černilov	301a
grunt V. Huška	Vlkov	230r
grunt V. Jasenského	Račice	122a
grunt V. Kryle	Lejšovka	355r
grunt V. Martinka	Malé Jeřičky	193a
grunt V. Mikuláška	Sendražice	107r
grunt V. Mrákoty	Jasenná	269r
grunt V. Vikdy	Habřina	135a
grunt Venclovský	Ples	244r

CH

chalupa A. Haka	Račice	122a
chalupa A. Kopecké	Mezilečí	217a
chalupa A. Sováka	Malé Smiřičky	23r
chalupa A. Svičky	Neznášov	74r
chalupa A. Šafáře	Lípa	173a
chalupa B. Černušky	Malé Smiřičky	24a
chalupa B. Uhery	Librantice	312a
chalupa Bakšová	Ples	253a
chalupa E. Buty	Černilov	301a

chalupa F. Krause	Divec	322r
chalupa Hladovská	Ples	252a
chalupa J. Balcara	Holohlavy	38a
chalupa J. Beka	Libřice	97r
chalupa J. Čemčického	Divec	323r
chalupa J. Doleního	Mezilečí	217a
chalupa J. Duchoslava	Sendražice	109r
chalupa J. Felkla	Habřina	136r
chalupa J. Chmelíka	Habřina	136r
chalupa J. Chyby	Lejšovka	357r
chalupa J. Jiráska	Brzice	208a
chalupa J. Jirky	Holohlavy	38a
chalupa J. Kejzlera	Máslojedy	160a
chalupa J. Králů	Brzice	208a
chalupa J. Křovského	Jasenná	274r
chalupa J. Kulhavého	Benátky	88a
chalupa J. Lejsky	Brzice	208a
chalupa J. Lumendy	Skalice	342r
chalupa J. Macháně	Habřina	136r
chalupa J. Matouška	Malé Smiřičky	24a
chalupa J. Mejsnara	Divec	323r
chalupa J. Mikuláše	Librantice	312a
chalupa J. Mládka	Piletice	385a
chalupa J. Modrého	Mezilečí	217a
chalupa J. Mrákoty	Ples	257a
chalupa J. Patriarchy	Librantice	312a
chalupa J. Petráčka	Habřina	136r
chalupa J. Piletického	Brzice	208a
chalupa J. Provazníka	Černilov	301r
chalupa J. Runkase	Mezilečí	217a
chalupa J. Řeháka	Hustířany	148r
chalupa J. Sedláčka	Holohlavy	38a
chalupa J. Sehnoutky	Sendražice	109a
chalupa J. Skrovného	Číbuz	329a
chalupa J. Špatenky	Mezilečí	217a
chalupa J. Štrose	Libřice	97r
chalupa J. Šturmy	Jasenná	274r
chalupa J. Teplého	Ples	257a
chalupa J. Tesaře	Libřice	97r
chalupa J. Tomka	Máslojedy	160a
chalupa J. Vacka	Lužany	141r
chalupa J. Vítů	Mezilečí	217a
chalupa J. Vlčka	Ples	257a
chalupa J. Vodičky	Smiřice	13r
chalupa K. Bitnara	Brzice	208a
chalupa K. Markové	Mezilečí	217a
chalupa K. Srdce	Černilov	301a
chalupa L. Šráma	Černilov	301a
chalupa M. Antoše	Mezilečí	217a
chalupa M. Bednáře	Mezilečí	217a

chalupa M. Březiny	Malé Smiřičky	24a
chalupa M. Havrdy	Čistěves	166r
chalupa M. Hofmana	Brzice	208a
chalupa M. Chyby	Mezilečí	217a
chalupa M. Kačeny	Sendražice	109a
chalupa M. Kašpara	Jasenná	274r
chalupa M. Martince	Jasenná	274r
chalupa M. Matouše	Skalička	375r
chalupa M. Medka	Černilov	301r
chalupa M. Poláka	Sendražice	109r
chalupa M. Skalického	Neznášov	74r
chalupa M. Trnky	Mezilečí	217a
chalupa M. Vočenáše	Skalice	342r
chalupa M. Zbrojníka	Máslojedy	160a
chalupa Mračka	Ples	256r
chalupa Nadvornička	Žiželevs	187r
chalupa P. Bízy	Jasenná	274r
chalupa P. Kozy	Sendražice	109r
chalupa P. Malého	Mezilečí	217a
chalupa Purovská	Ples	255r
chalupa Runkavská	Proruby	221a
chalupa Š. Krámy	Černilov	301r
chalupa U. Prokopa	Habřina	136r
chalupa V. Dušty	Hustířany	150a
chalupa V. Hepnara	Mezilečí	217a
chalupa V. Holečka	Hubíles	334r
chalupa V. Hrubého	Čistěves	166r
chalupa V. Hvonše	Černilov	301a
chalupa V. Chvalinského	Sendražice	109r
chalupa V. Jičínského	Brzice	208a
chalupa V. Koniře	Máslojedy	160a
chalupa V. Kubky	Holohlavy	37r
chalupa V. Kučery	Malé Smiřičky	24a
chalupa V. Kužely	Černilov	301a
chalupa V. Mačatky	Brzice	208a
chalupa V. Malého	Librantice	312a
chalupa V. Sadovského	Benátky	88a
chalupa V. Slezáka	Holohlavy	37r
chalupa V. Šenka	Ples	253r
chalupa Valentovská	Ples	255a
chalupa Valšovská	Ples	255a
chalupy Šicovi	Smiřice	13r
chmelnice	-	3r,17a,487a
chalupa J. Jakla	Ples	257a

K

kostel Jana Křtitele	Holohlavy	3r,444a,444r
kostel Nanebevzetí Panny Marie	Habřina	3r,448a
kostel sv. Jiljí, zan.	Ples	3r,449a

kostel sv. Jiří	Jasenná	3r,446a
kostel sv. Markéty	Semonice	3r,448r
kostel sv. Michala	Libřice	3r,449r,450a
kostel sv. Mikuláše	Žiželeves	3r,447r
kostel sv. Prokopa	Hořiněves	3r,447a
kostel sv. Stanislava	Sendražice	3r,446r
kostel sv. Štěpána	Černilov	3r,445r
kostel sv. Václava	Číbuz	3r,445a
kostel sv. Václava	Chloumek	3r,448a
kovárna	Lípa	174a
kovárna	Ples	254r
kovárna	Žiželeves	189r
krám masny	Lípa	174a
krám řeznický	Brzice	209a
krám řeznický	Číbuz	330a
krám řeznický	Hořiněves	182r
krám řeznický	Jasenná	275r
krám řeznický	Librantice	313a
krám řeznický	Ples	258r
krám řeznický	Výrava	288r
krčma	Brzice	209r
krčma	Černilov	302r
krčma	Číbuz	330a
krčma	Divec	325a
krčma	Jasenná	275r
krčma	Librantice	313a
krčma	Maršov u Úpice	227a
krčma	Mezilečí	218r
krčma	Ples	258r
krčma	Smržov	352r
krčmy	Mezilečí	216r

L

les Dehetník	Svinary/Divec	441r
les Hluboký	-	440r
les Lipský	-	441a
les Lískovec	Rodov	441r,442a
les Lužanský	Lužany	440r
les Matraník	-	442a
les Na Tetřevých	-	440r
les Ouliště	Divec/Černilov	441a,441r
les pod Doubravou	Bukovina	440a
les pod Kolmanou	-	442a
les Rasošský	Ples/Lejšovka/Smržov	441a
les Roznaský	-	440r,441a
les Svíb	Čistěves	441a
les Svinarský	Svinary	441r
les U Příčnice	Maršov	442a
les V Zahájích	Račice	442r
les Vlčec	-	440a

les Vražba	Habřina	440r
les Záduší	Rtyně	440a
lom kamene viz též kamenolom	-	3r,486r
M		
mlýn Černožický	Černožice	3a,433r
mlýn Lužanský	Lužany	3a,434a
mlýn Pleský	Ples	3a,434a
mlýn Podhradný	-	3a,435a
mlýn Smiřický	Smiřice	3a,433a
mlýn Trotinský	Trotina	3a,435r
mlýn Zderazský	Zderaz	3a,436a
mlýn Žďárského	Brzice	207a
mlýn Račický	Račice nad Trotinou	3a,434r
mlýny	Mezilečí	216r
P		
pivovar	Smiřice	6r
potok	-	3r,25a,485a,485r
R		
rybník	Brzice	209r
rybník	Mezilečí	218r
rybník na kapry	-	3a,439a
rybník panský	Mezilečí	218a
rybník plodový	-	3a,437a,437r,438a,438r
Ř		
řeka Labe	-	3r,25r,40a,485a,485r
řeka Metuje	-	3r,485a,485r
Š		
štěpnice	-	3r,487a
V		
vinice	-	3r,486r
Z		
zahrada A. Duchky	Jasenná	270a
zahrada A. Lencmana	Habřina	134r
zahrada J. Duchka	Jasenná	263a
zahrada J. Hlaváčka	Lejšovka	356a
zahrada J. Hostinského	Černožice	46r
zahrada J. Jiráska	Lejšovka	356a
zahrada J. Koželuha	Rožnov	81a
zahrada J. Podušky	Jasenná	266a
zahrada J. Šprynara	Jasenná	266a
zahrada K. Fabiána	Lejšovka	355r
zahrada M. Chrudimského	Svinary	388r

zahrada Procházková	Svinary	390a
zahrada V. Líbala	Jasenná	270a
zahrada Vančurovská	Černilov	301r
zámek	Smiřice	6r

Závěr

Závěrem této bakalářské práce bych ráda shrnula a zhodnotila práci na „*Urbáři panství Smiřice z roku 1655*“. Cílem byla analýza pramene a pomocí digitalizace textu zpřístupnit urbář širšímu okruhu badatelů. Vyhotoveny byly rovněž rejstříky geografický (místní), osob (osobních jmen) a věcný rejstřík.

Na základě dokladů uvedených v analýze knihy je text urbáře možno datovat opravdu do roku 1655. Kniha jako celek potom plnila roli knihy hospodářského charakteru – urbáře. Opisy písemností v tomto urbáři obsažené, majestát Jana Rudolfa Trčky z roku 1613, tak privilegium, jež obdržely Smiřice od M. Gallase roku 1644, mohou být cenným zdrojem informací k dějinám rodu Trčků i rodu Gallasů, ale také i k poměrům poddaných smiřického panství. Urbář lze využít jednak při studiu hospodářsko-sociálních poměrů poddaných na panství, taktéž při zkoumání vrchnostenského hospodaření. Tento pramen též přispěje při studiu sociální struktury poddaného obyvatelstva, je však nutno mít na paměti, že urbáře obecně zachycují zpravidla pouze osedlé poddané.

Tímto se také dostáváme k možnostem badatelského využití urbáře, o čemž již bylo v textu pojednáváno. Na začátku jeho studia se zdálo, že nebude zcela zásadní z hlediska pramene. Jelikož obsahuje především soupis poddaných, úroční platy, naturální dávky a robotní plat. Ukázalo se, že pro studium a interpretaci urbáře je to zásadní pramen. Ať už se jedná o popis dvorů, soupis obcí nebo popis stavu panství z roku 1655. Na tomto místě také nelze nezmínit přínos urbáře pro historickou demografii. Díky množství názvů lokalit a pomístních jmen rybníků, lesů, bažantíků aj. mohou údaje z urbáře s prospěchem využít toponomastika i topografie. V neposlední řadě bude urbář vítaným zdrojem informací pro genealogická bádání.

Cílem digitalizace bylo zhotovit studijní reprodukci archiválie, která by měla nahradit originál v oblasti běžné badatelské agendy a tvorbu reprodukcí pro publikační účely. Digitalizace této knihy umožní užívání ze strany badatelů, aniž by se zhoršoval či nějak poškozoval její fyzický stav. Také její zpřístupnění ve virtuálním prostředí umožní užívání většímu množství zájemců, než tomu bylo

doposud. Zveřejněnou archiválii, „*urbář panství smiřického z roku 1655*“, je možné najít ve virtuální badatelně na stránkách SOkA Hradec Králové, v seznamu obcí a měst – „*Smiřice*“, v kapitole „*Urbáře Smiřice*“.

V takto zdigitalizovaném dokumentu je nyní možné online bádát za pomoci archivních pomůcek, ve formě rejstříků. Rejstříky jsou v archivních pomůčkách základním nástrojem pro vyhledávání záznamů o archiváliích. Tato zvolená archivní pomůcka slouží především pro snadnou orientaci v obsahu. Nesou informace o jednotlivých záznamech v urbáři. Jsou rozdělené do těchto tří druhů: geografický (místní), osob a věcný rejstřík.

Ediční zpracování urbáře bylo vytvořeno tak, aby oproti použitým zásadám a směrnicím, vyhovovalo především pro badatelské prostředí současnosti. Rejstříky pramene jsou z velké části transkribovány, tj. převedeny do novočeského pravopisného systému. Hlavním cílem tak bylo přiblížit text veřejnosti a usnadnit práci archivářům i badatelům, ale také snaha zachovat specifika jazyka staré češtiny.

Pevně věřím, že poznatky, které předkládá tato studie, mohou být přínosem jak pro badatele se zájmem o dějiny města Smiřice, tak dalším můstkem pro nadcházející analýzy urbářů. Příkladem mohou být urbáře vážící se ke smiřickému panství z roku 1588 a 1619, další navazující prameny, anebo prameny ostatní, o kterých tu bylo také pojednáváno. Do budoucna se rovněž nabízí možnost prohloubit doposud získané informace ke smiřickému panství, a to zejména prostřednictvím již zmiňovaných urbářů, pamětních knih a jiných pramenů.

Seznam použitých zkratek

aj. – a jiné

ANM – Archiv Národního muzea

ČDV – Časopis pro dějiny venkova

DZV – Desky zemské větší

F 217 – fond Velkostatek Smiřice

f. – fond

fol. – folium

ida – adresáře souboru

inv. č. – inventární číslo

kart. č. – karton číslo

kn. – kniha

kol. - kolem

MV ČR – Ministerstvo vnitra České republiky

NA – Národní archiv

např. – například

NM – Národní muzeum

PEvA – program pro export souborů

r. – rok

s. – strana

SAP – Sborník archivních prací

sign. – signatura

SOA – Státní oblastní archiv

SOkA – Státní okresní archiv

SÚA Praha – Státní ústřední archiv Praha

xml – rozšiřitelný značkovací jazyk

zan. – zaniklá (obec, kostel)

Seznam použitých pramenů a literatury

Archivní prameny:

KUBA, J. *Soupis východočeských urbářů: 2. polovina 13. století – 1776*. Vyd. 1. Zámorsk: Státní oblastní archiv v Zámorsku, 1997.

SOA Litoměřice, pobočka Děčín. Historická sbírka (rodinný archiv) Clam-Gallasů. *Inventář panství Frýdlant, Liberec a Smiřice*. kart. č. 548, 1660.

SOA Zámorsk, fond Velkostatek Smiřice. Urbář panství Smiřice z r. 1619. inv. č. 5093, kniha č. 3219 (v ANM sign. F 218).

SOA Zámorsk, fond Velkostatek Smiřice. Urbář panství Smiřice z r. 1655. inv. č. 2, kniha č. 2 (v ANM sign. F 217).

SOA Zámorsk, fond Velkostatek Smiřice. Urbář z r. 1588. inv. č. 3218, kniha č. 6.

Státní ústřední archiv Praha (SÚA Praha), Desky zemské větší (DZV) 3, C 29'.

SÚA Praha, DZV 3, C 30.

SÚA Praha, DZV 42, G 16-16.

Použitá literatura:

BABIČKA, Václav. *Metodický návod č. 1/2011 ředitele odboru archivní správy a spisové služby MV, který upřesňuje technické parametry a požadavky při digitalizaci dokumentů v digitalizačních centrech*. Praha, 2011, s. 1-2.

DAMES, K. Matthew a HURST-WAHL, Jill. 101 Digitizing. *Library Journal*. 2007.

DAŇHELKA, Jiří. *Směrnice pro vydávání starších českých textů*, Husitský Tábor 8, 1985, s. 285–301.

DOMEČKA, Ludvík. Divec. In *Kraj královéhradecký* 17, 1926, č. 48.

DOSKOČIL, Karel. *Berní rula 2: Popis Čech r. 1654*. Praha, 1953 – 1954.

DVOŘÁK, T. Ad fontes: projekt digitalizace v Archivu hlavního města Prahy. In: *Archiv hlavního města Prahy; Dolní Břežany: Scriptorium*. Praha, 2010.

GRAUS, František. *Dějiny venkovského lidu v Čechách v době předhusitské*, I. díl, SNPL, Praha 1953, s. 374.

HANZAL, Josef. K diplomatice předbělohorských urbářů. *Acta universitatis Carolinae Philosophica et Historica* 5. 1963.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka; JANÁK, Jan; DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*, Praha 2007.

CHALUPA, A. Panství Smiřice a jeho poddaní v polovině 17. století. In: *Hradecký kraj*, sv. 2. Hradec Králové, 1958.

JIRÁSEK, Jiří. Urbáře jako pramen pro poznání předbělohorské vesnice. *Sborník Matice moravské*. 79. Brno 1960, s. 112-128.

KNOLL, Adolf a PSOHLAVEC, Stanislav. *Memoriae Mundi Series Bohemica: digitální zpřístupnění vzácných dokumentů*. 1. vyd. Praha: Dar Ibn Rushd, 1998, s. 19. ISBN 80-861-4912-9.

MĚŘÍNSKÁ, E. Digitalizace, aneb, Konec oslích uší: sborník vydaný u příležitosti stejnojmenné konference konané 14.-16.6.2010 v Městské knihovně v Praze. In: *Městská knihovna v Praze*, Praha, 2010.

Metodický pokyn AS MV: *Metodický pokyn k využívání digitálních reprodukčních technologií v archivní praxi*. 25. září 1998, č. j. AS/1-3518/98.

PROCHÁZKA, Vladimír. *Česká poddanská nemovitost v pozemkových knihách 16. a 17. století*, Praha, 1963.

SEDLÁČEK, A.: *Hrady, zámky a tvrze království Českého, díl II*. Fotoreprint Argo Praha, 1931.

ŠŤOVÍČEK, Ivan a kol. *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od poč. 16. století do současnosti*, Vyd. 1. Praha: Archivní správa Ministerstva vnitra, 2002. 117 s. ISBN 80-86466-00-0.

TIKOVSKÝ, Ondřej. Rybníky na panství Smiřice v 16. a 17. století. In: *Stopami dějin Náchodska*. 1.vyd. Náchod: Státní okresní archiv, 2002.

TIKOVSKÝ, Ondřej. *Územní a správní vývoj panství Smiřice*. Hradec Králové, 2001. Diplomová práce. Univerzita Hradec Králové, Ústav historických věd.

TOMEK, Václav Vladivoj. *Urbář kláštera Strahovského složený r. 1410*. Památky archeologické a místopisné II, 1857.

VACEK, František. Urbáře a pozemkové knihy. *Časopis pro dějiny venkova 13* (dále ČDV), 1926.

Vyhláška 645/2004 Sb. ze dne 13. prosince 2004, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění vyhlášky č. 213/2012 Sb.

WANNER, Michal a kol. autorů. *Základní pravidla pro zpracování archiválií*. Praha: Odbor archivní správy a spisové služby MV ČR, ©2013.

Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a změně některých zákonů ve znění zákona č. 167/2012 Sb.

ZIMMERMANN, Petr: Manuál pro digitalizaci archiválií a dalších dokumentů v rámci státního oblastního archivu v Zámrsku: *Zásady digitalizace dokumentů a vytváření metadat*, příloha č. 1 pokynu ředitele č. 1/2010, SOA v Zámrsku, 2010.

Internetové zdroje:

Citace. In: *Národní digitální knihovna* [online]. Digitalizace, last modified 9.9.2014, [cit. 2014-10-19]. Dostupné z: <http://www.ndk.cz/digitalizace-1>

Citace. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. Bažantnice, last modified 30.10.2014 [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ba%C5%BEantnice>

Citace. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. Štěpnice (Telč), last modified 9.9.2014 [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0%C4%9Bpnice_\(Tel%C4%8D\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0%C4%9Bpnice_(Tel%C4%8D))

ČERNÁ, Alena M., Štěpán ŠIMEK a Boris LEHEČKA. Ediční zásady uplatňované při tvorbě elektronických edic v oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR. *Vokabulář webový* [online]. 2010 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: http://vokabular.ujc.cas.cz/materialy/Edicni_zasady_MNS.html

KAREŠ, M. Majitelé panství od dob Trčků z Lípy. In: *Město Smiřice* [online]. 2014 [cit. 2014-12-11]. Dostupné z: <http://www.smirice.eu/usedlosti/majitel.htm>

KAREŠ, M. Usedlosti a majitelé panství Smiřice – Hořiněves od roku 1496. In: *Město Smiřice* [online]. 2014 [cit. 2014-10-17]. Dostupné z: <http://www.smirice.eu/usedlosti/smiricko.htm#001>

KAREŠ, M. Usedlosti smiřického a hořiněveského panství v letech 1588 – 1730. In: *Město Smiřice* [online]. 2010 [cit. 2014-10-17]. Dostupné z: http://www.smirice.eu/usedlosti/smiricko1588_1730.pdf

KNOLL, Adolf. Memoria - Digitalizace. In: *Memoria - Digitalizace* [online]. [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: http://digit.nkp.cz/default_cz.htm

KŘEČKOVÁ, Jitka. Projekt MONasteriuM - virtuální archiv historických dokumentů střední Evropy. *Knihovna* [online]. 2008, roč. 19, č. 1, s. 42-47 [cit. 2014-12-10]. Dostupný z: <http://knihovna.nkp.cz/knihovna81/81042.htm>. ISSN 1801-3252.

VOLÁK, Miroslav. Historie Smiřic. In: *Město Smiřice* [online]. 2009 [cit. 2014-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestosmirice.cz/files/cla-cz-208-188.pdf>

Zpravodaj Smiřic a Radova-Holohlav. *9 v dějinách Smiřic* [online]. 1992, roč. 1992, č. 2 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.mestosmirice.cz/files/cla-cz-760-1100.pdf>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Znak rodu Gallasů.

Příloha č. 2: Rodokmen Gallasů na Smiřicích a Hořiněvsi.

Příloha č. 3: Müllerova mapa Čech z roku 1720.

Příloha č. 4: Mapa panství Smiřice–Hořiněves na počátku 19. století.

Příloha č. 5: Přední desky urbáře panství smiřického z r. 1655.

Příloha č. 6: Náhled první strany urbáře panství smiřického z roku 1655.

Přílohy

Příloha č. 1: Znak rodu Gallasů

(<http://www.smirice.eu/usedlosti/majitel.htm> [staženo 20.11.2014])

Příloha č. 3: Müllerova mapa Čech z roku 1720.

Úpravu mapy a geografické znázornění obcí, patřících ke smiřickému a hořineveskému panství do roku 1720, provedl Ing. Pavel Taraba.

(<http://www.smirice.eu/usedlosti/smiricko.htm#003> [staženo 20.11.2014])

Příloha č. 4: Mapa panství Smiřice–Hořiněves na počátku 19. století.

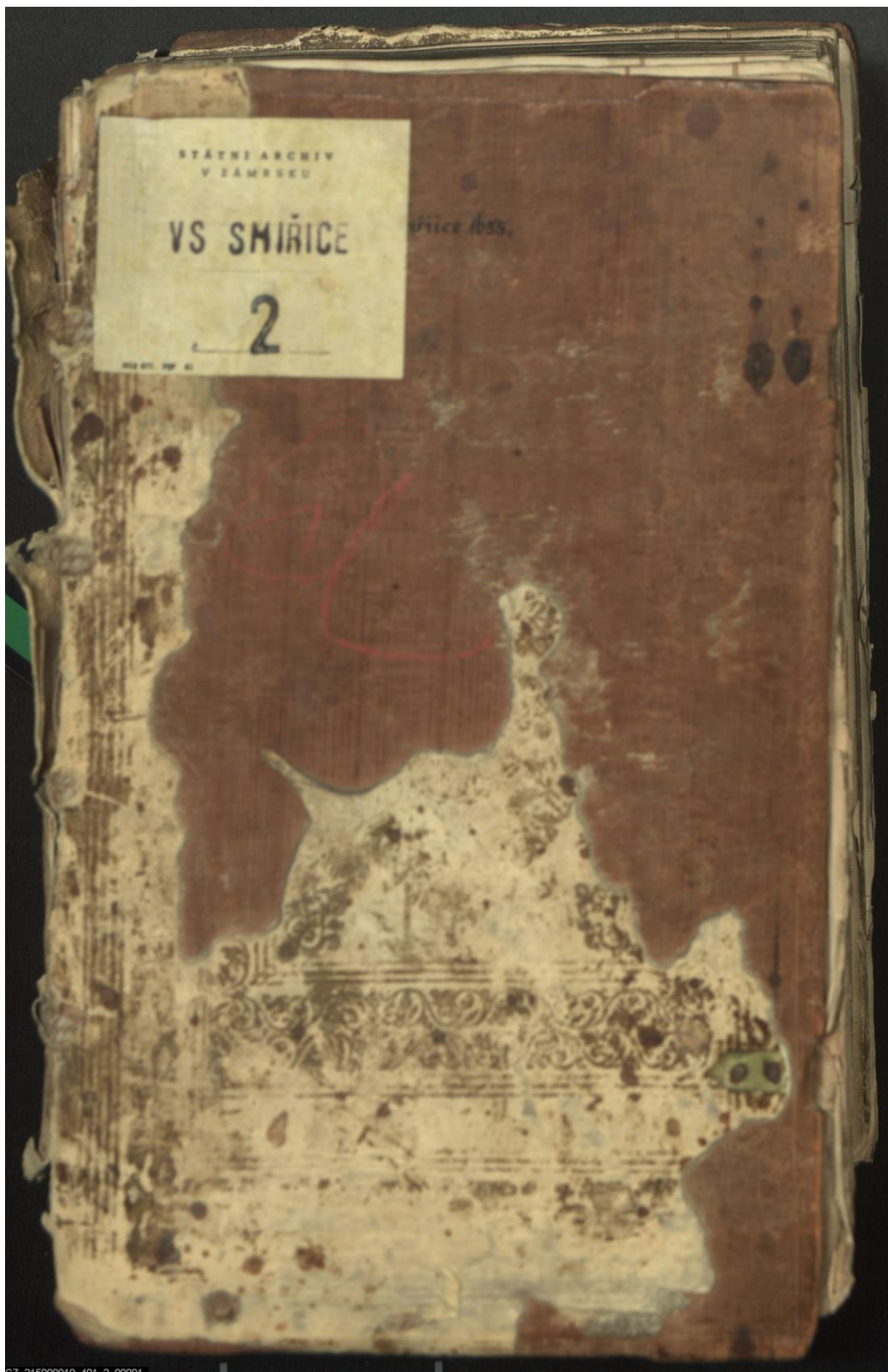
Převzato z citovaného článku PhDr. Aleše Chalupy.

(<http://www.smirice.eu/usedlosti/smiricko.htm#003> [staženo 20.11.2014])

Příloha č. 5: Přední desky urbáře panství smiřického z r. 1655.

SOA Zámorsk, fond Velkostatek Smiřice. Urbář panství Smiřice z r. 1655. inv. č. 2, kniha č. 2 (v ANM sign. F 217).

CZ 21500010 401 2 00001

Příloha č. 6: Náhled první strany urbáře panství smiřického z roku 1655.

SOA Zámorsk, fond Velkostatek Smiřice. Urbář panství Smiřice z r. 1655. inv. č. 2, kniha č. 2 (v ANM sign. F 217).

